Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной ...hээ гарана | № 99 (17222) | 1986 оной апрелиин 27, воскресени | Сэн 3 мүн.

БУРЯАДАЙ АССР-эй АРБАН НЭГЭДЭХИ ЗАРЛАЛАЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ГУРБАДАХИ СЕССИ ТУХАЙ

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

...АССР-эй арбан нэгэ... Верховно Соведэй ...сесси байгша оной ап... Соведүүдэй байшан... ...зал соо боложо үн... Буряадай АССР-эй ... Соведэй Түрүүлэгшэ Г. Дамдинов нээгээ.

... АССР-эй Верховно ...ндатна комиссиин тү... депутат Н. И. Крючков... Хоёрдохи сессиин ...республикаһаа гаража ...утадууд В. Ф. Лысов, ...нецов гэгшэдэй орондо хоёр округуудта Бу... АССР-эй Верховно Сове... ...ууд һунгагдаһан байна ...мэдээсэбэ.

... комиссиин зууршалгаар 1986 оной апрелиин 20-до болоһон һунгалтын үдэр һунгуулиин Медицинскэ 31-дэхи округһоо һунгагдаһан Иван Митрофанович Пытиинэй, һунгуулиин Новоуоянска 145-дахи округһоо һунгагдаһан Александр Афанасьевич Молитвинай Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудай эрхэ түлөөлэлгые мэдэрхэ гэжэ сесси тогтообо.

Сесси удаадахи зүбшэхэ зүйлнүүдые нэгэн дуугаар батална.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр, Буряадай АССР-эй арадай депутадуудай Соведүүдэй бэелүүлхэ зорилгонууд тухай;

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай бүридхэлдэ зарим тэдэ хубилалтануудые оруулха тухай;

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталха тухай.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ депутат А. А. Бадиев «КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр, Буряадай АССР-эй арадай депутадуудай Соведүүдэй бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» элидхэл хэбэ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ КПСС-эй Гусиноозерско горкомой нэгэдэхи секретарь депутат А. С. Аржанович, арадай депутадуудай Железнодорожно районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. К. Кукшинов, Буряадай АССР-эй Элүүрые хамгаалгын министр депутат Л. Д. Мадыева, «БАМтоннельстрой» гэжэ барилгын управлениин тоннельнэ 19-дэхи отрядай проходчик депутат В. А. Кочанов, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо депутат С. Н. Булдаев, Загарайн районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ И. А. Черепанов, Бэшүүрэй районой Бэшүүрэй совхозой хонишон депутат В. О. Базарова, КПСС-эй Захааминай райкомой нэгэдэхи секретарь депутат С. Л. Гатапов, «Бурятэнерго» управлениие эрхилэгшэ депутат Г. О. Борисов, Баунтын районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. В. Хпигелов, Гүрэнэй агропромышленна комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо депутат Н. Н. Найданов хабаадаба.

Буряадай АССР-эй Верховно Совет зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар тогтоол баталан абаба. Республикын Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай бүридхэлдэ оруулагдаһан хубилалтанууд тухай тогтоол мүн лэ баталан абтаба.

Сессиин зүбшэхэ гурбадахи асуудалаар Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь депутат А. С. Берещинов үгэ хэлэбэ. Тэрэнэй хэһэн элидхэлээр хуулинууд ба тогтоолнууд баталан абтаа.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сесси энээгээр хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

КПСС-эй ОБКОМДО

КПСС-эй обкомой бюрогой ээлжээтэ заседани дээрэ партиин XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар КПСС-эй Железнодорожно райкомой эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри тухай асуудал хаража үзэгдэбэ. Съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар район дотор ябуулагдажа байгаа хүдэлмэриие обкомой бюро тэмдэглээд, партийна организацинуудые хүтэлбэрилгын түхэл маяг болон онол аргануудые партиин районно комитет удаанаар шэнэдхэн хубилгана гэжэ заагаа. Зохёохы ажалай, бодото хэрэгүүдые шиидхэлгын, эмхи гуримай, үндэр мэдэрэлэй, даалгагдаһан хэрэгэй түлөө харюусалгын оршон байдал ажалша коллективүүдтэ үшөөл эдэбхи багатайгаар тогтоогдоно. Олохон партийна организацинууд ябуулдаг политическэ хүдэлмэреэ ажалша коллективүүдэй тодорхой зорилгонуудтай холбожо мүртэй шаданагүй, үйлэдбэриин хүгжэлтые хурдадхахын тула нөөсэнүүдые бэдэрэлгэдэ ажалшадые элсүүлнэгүй.

КПСС-эй райком партийна организацинуудта ёһотой туһаламжа үзүүлнэгүй, партийна томо организацинуудай (ЛВРЗ, авиазавод, прибор бүтээлгын нэгэдэл, түмэр замай узел г. м.) ажал ябуулгада һулаар нүлөөлнэ.

Социально-соёлой асуудалнуудые шиидхэхын түлөө совет, профсоюзай органуудай, ажахын зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэ партиин райкомой зүгһөө эрилтэ һулаар табигдана.

КПСС-эй обкомой бюро заагдаһан дутуу дунданuудые усадхаха талаар зохихо хэмжээнүүдые абаха, хүдэлмэриингөө түхэл маяг ба онол арганууды нарижуулха ябадалые эдэбхижүүлхэ, районой экономическа ба социальна хүгжэлтэ хурдадхалгые заатагүй туйлаха эрилтэ партиин райкомой үмэнэ табяа.

Хүдөө ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэй, мэргэжэлтэдтэй КПСС-эй Гусиноозерскын горкомой ябуулдаг хүдэлмэри тухай асуудал бюрогой заседани дээрэ харагдаа. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэжэ олохо, тааруулан табиха ба бэлдэхэ талаар партиин горкомой хүдэлмэридэ горитой алдуу эндүүнүүд бии, тиимэһээ тэдэнь хүдөө ажахыда муугаар нүлөөлнэ гэжэ тэмдэглэгдэө. Үнгэрэгшэ табан жэлэй даабаринуудые гол показательнуудаар районой дүүргээгүй байһан ушар гол түлэб хүдөөгэй кадрнуудта анхарал табяагүй байһанһаа эхитэй.

Хүдөө ажахын хүтэлбэрилхы кадрнууд болон мэргэжэлтэдтэй ябуулагдадаг хүдэлмэриие ёһотоор гуримшуулха, хүдөө ажахын үйлэдбэриие эршэ түргэсөөр, хурдан түргэноөр хүгжөөхэ талаар ашаг үрэтэй хэмжээнүүдые хойшолуулангүй абахыень КПСС-эй обкомой бюрогой батаһан тогтоол дотор дурадхагдаба.

КПСС-эй обкомой бюро «Кадрнуудые шэлэн олохо, тааруулан табиха ба хүмүүжүүлхэ талаар СССР-эй АН-ай СО-гой Буряадай филиалай президиумэй болон парткомой хүдэлмэри тухай» асуудал зүбшэн хэлсээ.

Кадрнуудтай ябуулагдадаг хүдэлмэридэ ушарһан горитой ехэ дутуу дунданuудһаа боложо, филиалда хангалтагүй эрхэ байдал тогтонижоо. Асуудалнуудые шиидхэлгэдэ хамтаараа хабаадаха гол ёһонууд хазагайруулагдадаг, кадрнуудые танилай ёһоор шэлэн абаха, шүүмжэлэл хабшаха ушарнууд үзэгдэдэг байна. Филиалай хүтэлбэрилэгшэдэй эрилтэ табихагүй, партийна ажабайдалай ба абари зангай ёһо гуримуудые хазагайруулдаг байһан эрхэ байдалһаа уламжалан элдэб хоб жэб хөөрэлдэхэ, хёмороото ябадалнууд коллектив дотор гарадаг байгаа.

Эдэ бүгэдэ эрдэмтэдэй коллективүүдэй хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдтэ муугаар нүлөөлдэг байна. Эрдэм-шэнжэлэлгэнүүдэй темэнүүд олонхи ушарта шухала бэшэ, ажабайдалһаа таһархай байха юм. Филиалда техническэ эрдэм ухаан ёһотоор хүгжөөгдэнэгүй.

Филиалай президиум болон партком эрдэмэй эмхинүүдэй ажал ябуулгые һулаар хүтэлбэрилдэг, ажалай журамай, эрдэмэй-зохёохы эрхэ байдалай хойноһоо хиналта бэелүүлдэггүй байна. Энэмнай удаан саг соо иимэ хангалтагүй муу үзэгдэлнүүдэй хүгжэхэ эрхэ байдал олгоо. Эдэ дутуу дунданuудые усадхаха талаар залан сэхэ хэмжээнүүдые абаха, хүдэлмэриин гурим болон онол аргануудые эрид хубилгаха, республикын социально-экономическа хүгжэлтэдэ филиалай үүргые дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые абаха эрилтэ филиалай партийна комитедэй, дирекци болон президиумэй урда обкомой бюро табиба.

Хүдэлмэридөө горитой ехэ дутуу дунданuудые гаргаһанайнь, партийна ажабайдалай ёһо гуримуудые хазагайруулһанайнь түлөө филиалай президиумэй түрүүлэгшэ М. В. Мохосоевто, парткомой секретарь Н. Т. Белоколодовто, Ниитын эрдэмэй институдай директор В. Ц. Найдаковто партийна шанга зэмэ КПСС-эй обкомой бюро тохобо.

Бюро дээрэ тэрэшэлэн 1986—1990 онуудта соёлой-ажаһуудалай ба ажахын хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилгэ тухай, Буряадай АССР-эй байгаалиин оршон байдалые сахин хамгаалха талаар тусхай зорилготой программа тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ба гүрэндэ худалдалгые ехэ болгохо талаар республикын районуудай хоорондохи, тэрэшэлэн промышленностиин, барилгын, транспортын, хэлхээ холбооной, худалдаа наймаанай болон хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын предприятинуудай коллективүүдэй социалис мүрысөөнэй нэгэдэхи кварталай дүнгүүд харагдаа.

ШАНГА ШАЛГАЛТЫН ЭХИНДЭ

РЕПОРТАЖ

барай үдэр жэл тэжээдэг гэдэгынь энэл ажалһаа ойлгомоор байна бшуу.

Эгээл энэ үедэ, бага зэргэ сүлөөтэй болоһон ажахын ахамад агроном А. А. Жаркойтой хөөрэлдэхэ заб олдобо. Энэмнай хүдөө ажахын институт дүүргээд, хэдэн жэлдэ хүдэлһэн, ажалайнгаа дүй дүршэл һайн мэдэхэ болоһон эрдэмтэ агроном байна гэжэ мэдэбэбди.

— Энэ жэлнай манда нилээд шанга шалгалта болохонь хэбэртэй. Манай элһэлиг газар ехэ хуурай, шииг нойто багатай. Апрель соо ороһон саһан, бороо бага зэргэ шииг нойто нэмээгээ, байһыень баг-рихада ехэ туһа хүргөө гээшэ. Үшөөл хүйтэн байна. Тиигэбэшье доро газарта тарилгаяа эхилхэ гэжэ шиидээбди, — гээд тэрэ бидэндэ хөөрэнэ. — Бүхыдөө 2148 гектар газарта орооһото ургамалнуудые, тэрэ тоодо шэниисэ, ешмээн тарихабди. 200-аад гектарта хара таряа тарижа, үзэхэ һанаатайбди. Мал ажал ехэ һуури ажахыдамнай эзэлдэг, тиимэһээ 1260 гектарта силостэ орохо ургамалнуудые тарихабди. Гол түлэб кукуруза, обёос, горох болон наран сэсэгэй холимол тарилга хэгдэхээр хараалагдана. Нэгэ жэлэй ногоо — волоснец сибирский, костер безостый гэхэ мэтэ 600-аад гектарта хаягдаха. Үшөө хартаабха, тэжээлэй түмһэн нилээд ехэ газарта таригдаха. Гол зорилгомнай гэхэдэ, баян ургаса абажа, мал ажалай ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэ хэрэг болоно гээшэл даа, — гээд, мүнөөхи тракторна агрегат руу хараад, дуугай болобо.

— Бэшэ отделенинүүдтэ мүнөө ямар ажал хэгдэжэ байнаб? — гэжэ асуубабди.

— Дээдэ-саянтынхид Ножовая гэжэ таряалан дээрэ гараад, мүнөө хоёр агрегат плоскорезүүдээр газар элдүүрилжэ, тарилгын бэлэдхэл хэжэ байна. Энэмнай ехэ үндэр газар, тиимэһээ газарай хүрьһэн ехэшье һайнаар гэдээдүй, тарилга хожомшог хэгдэхэ. Харин Саратовкын отделениин механизаторнууд культиваци, дисковани эдэ үдэрнүүдтэ хээ, тиимэһээ мүнөөдэрһөө «Саратовский увал» гэжэ таряалан дээрэ шэниисээ тарижа эхилхэнь, — гээд, тоб байса хэлэхэдэнь, ахамад мэргэжэлтэ ажахы дотороо хаана, юунэй хэгдэжэ байһые һайн мэдэхэ хүн ха гэжэ тухайлхаар байгаа бэлэй.

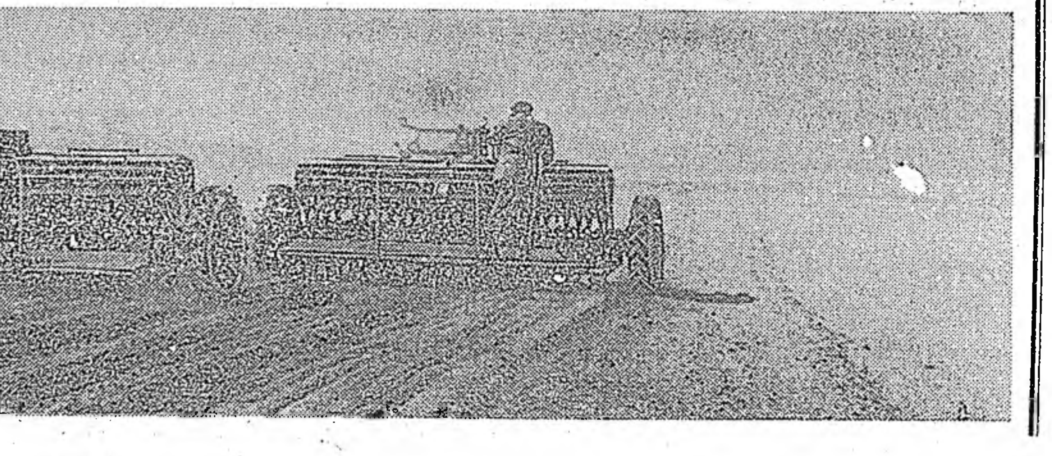
М. И. Ербановай нэрэмжэтэ совхоз-техникумэй механизаторнууд энэ харюусалгатай ажалаа эмхи гуримтайгаар эхилээд, эртын тарилга 5—6 үдэрэй туршада дүүргэхэ зорилготой. Тракторно-таряан ажалай 3 томо бригада шэнэ, бригадиа гуримаар ажалаа эрхилдэг байха юм. Техникэ хүсэд бэлдэгдэнхэй, үрэһэ хүрэнгээр гүйсэд хангагданхай. Мүнөө саг соонь, эрхим шанартайгаар тарилгын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэй болоно гэжэ бүхы ажалшад дүүрэн мэдэрэнхэй.

Игэжэ республикымнай үшөө нэгэ ажахы хабарай тарилгын харюусалгатай хүдэлмэри эхилбэ. Ахамад агроном А. А. Жаркойн хэлэгшээр, «шанга шалгалтаяа» эрхимээр дабажа, үндэр баян ургаса абаха хэрэгэй үндэһэ һуури табигдажа захалба ха юм.

П. ЛОПОЕВ,
манай тусхай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Үнинэй тракторист И. Р. Думнов; 2. Тракторно-таряан ажалай бригадир С. А. Андреев совхоз-техникумэй ахамад агроном А. А. Жаркой хоёр асаргадаһан үрэһэнэй таряа үзэжэ байна. 3. Хабарай тарилга түлэг дундаа.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ЗАСЕДАНИ

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. А. Громыкын түрүүлэлгэ доро СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ээлжээтэ заседани апрелиин 25-да Кремль соо болобо.

РСФСР-эй Хара бэшэ хүрьһэтэ зонын хүдөө нютагые электрижүүлгые хүгжөөхэ, хүдөө ажахын үйлэдбэридэ электрын элшэ хүсэ алмаха талаар гүрэнэй түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхэ тухай асуудалые хаража үзэһэн байгаа. РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. Н. Дмитриев, СССР-эй элшэ хүсэнэй ба электрификациин министр А. И. Майорец элидхэлнүүдые хэбэ. Союзай Соведэй агропромышленна комплексын талаар комиссиин түрүүлэгшэ А. Ф. Пономаревой хэһэн СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай Агропромышленна комплексын талаар, Элшэ хүсэнэй талаар саг үргэлжын комиссинуудай нэмэлтэ элидхэл шагнагдаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүд: КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Л. Н. Зайков, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Белоруссиин Коммунис партиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Н. Н. Слюньков, ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь В. М. Мишин заседани дээрэ үгэ хэлэбэ.

Удаань Молдавиин ССР-эй арадай депутадуудай Соведүүдэй сессинүүд дээрэ оруулагдаһан депутадай асуултануудые, депутадуудай дурадхалнуудые, ажаглалтануудые хаража үзэлгын хэрэгые зүбшэн хэлсэһэн байгаа. Молдавиин ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Г. Г. Дыгай энээн тухай элидхээ. Энэ хэрэгыень шэнжэлһэн СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудай үмэнэһөө депутат В. К. Киктенко мэдээсэл хэбэ. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо, Казахай ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ С. М. Мукашев, Магаданай областиин арадай депутадуудай Чукотско окружной Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Н. П. Отке энэ асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаа.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар тогтоолнууд баталагдан абтаа, тэдэ хэблэлдэ толилогдохо юм.

(ТАСС).

ХОНИШОДОЙ ХАРЮУСАЛГАТАЙ ХАҺА

Хүдөө ажахын шэнжэлэл

Эгээл мүнөө үедэ республикын бүхы ажахынуудта эхэ хонид гол түлэб хурьгалжа дүүрэнтэбэ. Абтаһан түлөө гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ талаар тон харюусалгатай хаһа орожо ерэбэ гээшэ.

Һүүлэй мэдээгээр районуудай колхоз, совхозуудта нёдондо намар ороондо оруулагдаһан бүхы 699,4 мянган эхэ хонидой 592,4 мянганиинь хурьгалжа, дүн хамта 579,7 мянган хурьган түлжүүлэгдэжэ байна. Энэ нёдондонойхидо орходоо 24,7 мянган толгойгоор олон болоно.

Түл абалгада саг соогоо һайнаар бэлдэһэн, энэ шухала кампаниия эмхитэйгээр үнгэргэһэн хонишодой бригаданууд байгша ондо эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаа. Жэшээлхэдэ, Хориин район дотор бүхыдөө 14 хонишод иимэ амжалта туйлажа, зуутанай солодо хүртэнхэй. Энэ районой Үдын совхозой ахалагша хонишон, КПСС-эй XXVII съездын делегат Г. М. Бимбаевай хүтэлбэрилдэг коллектив түрүүшынхеэ хурьгалһан зуун эмэ зуһаг бүриһөө 107 хурьга абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлнэ. Зэдын район дотор байгша ондо зуутанай тоо 30 хонишодоор олошороо гэхэ гү, али бүхыдөө 123 008 хурьга абаа. Энэнь зуун эхэ хонин бүридэ тоолоходо 91 хурьган абтаһан болоно. Борьёогой совхозой суута хонишон, Социалис Ажалай Герой Г. Л. Рабдаев зуун эхэ хонин бүриһөө 118 хурьга абаад, түлжүүлжэ ябана. Энэл районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишодой 20 бригадын арбан нэгэниинь зуутанай зэргэдэ гараһан байха юм. Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой суута хонишон, Социалис Ажалай Герой Д.-Н. Б. Сундуевай даадаг коллектив зуун эхэ хонин бүриһөө 140 хурьга абажа, дахинаа эрхимлэбэ. Хурамхаанай районой Уланхаанай совхозой залуу хонишон, Ленинскэ комсомолой лауреат Д. Х. Дамбинов, Хэжэнгын районой Загаһатын совхозой түрүүшүүл Ц. Б. Ербаев, М. М. Шалуев, Хяагтын районой Алтайн совхозһоо З. Г. Эрдынеева, Сэлэнгын районой Тельманэй нэрэмжэтэ совхозһоо В. Ц. Батуев болон бусад өөһэдынгөө абаһан уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэжэ, социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана.

Үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, бүхыдөө республика дотор хурьгадай гарзалалга нилээд хороогдоо.

Гэхэтэй хамта колхоз, совхозуудта эхэ хонидой хурьга хаяха, үхэһэн түл гаргаха ушарнууд энэ жэлдэ олон байгаа. Хурьгадай гарзалхашье ябадал мүнөө үшөөл дайралдаһаар. Хяагтын районой ажахынуудта бүхыдөө абтаһан 42 757 хурьгадайнь аяар 6.1 процентнь гарзалуулагдаа, үшөө 1114 эхэ хонин хурьга хаяа, 978-ниинь үхэһэн хурьга гаргаа. Яруунын, Ахын, Сэлэнгын районуудта хурьгадай гарзалалга үшөө ехэ байһаар. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, зарим ажахынуудта хонидой хурьгалха үедэ анхарал һуладхагдаа. Саг соонь туһаламжа үзүүлээд байгаа һаань, иимэ байдал тохёолдохогүй һэн.

Яруунын, Хэжэнгын, Хориин районуудай зарим отаранuудта үбһэ тэжээл таһалдуулагдаа, муу шанартай үбһэн хурьгадта эдюулэгдэнэ.

Эгээл мүнөө үедэ абаһан түлөө һайнаар харууһалха гээшэ тон ехэ удха шанартай. Муу, үлбэр хурьгадые илгажа, тусгаар һайн харууһан дээрэ табиха хэрэгтэй. Хабарай хаг- суу хүйтэн үедэ хурьгадаа муудхуулхагүйн тула тэдээндэ һайн шанартай үбһэ тэжээл үгэхэ ёһотой. Хурьгадай тэжээл рациондо элдэбын брикет, ногооной гурил, дабһан, мел заатагүй байха зэргэтэй. Илангаяа муу байдалда ороһон хонишодой коллективүүдтэ хүнүүдые нэмэжэ үгэн, тэдэндэ анхарал хандуулха.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА ХУРЬГАДАЙ ХЭР АБТАҺАН ТУХАЙ
1986 оной апрелиин 20-ной мэдээн

Районууд	Эхэ хонидой хурьгалһаниинь бүхыдөө	Хурьгадай түлжүүлэгдэжэ байһаниинь	Абтаһан хурьгад соохоо гарзалһаниинь (процентээр)
Баргажанай	21429	21178	0,9
Бэшүүрэй	41954	40226	1,3
Зэдын	124350	123008	0,7
Яруунын	32048	28832	4,8
Загарайн	14535	13787	1,9
Захааминай	13797	13308	3,7
Хэжэнгын	38191	36763	2,5
Хурамхаанай	33303	32040	1,1
Хяагтын	48967	44371	6,1
Мухар-Шэбэрэй	64856	62332	2,1
Ахын	4301	4089	3,9
Сэлэнгын	64919	60046	3,8
Түнхэнэй	8606	8514	1,0
Тарбагатайн	16213	15475	1,5
Хориин	45940	33236	2,3
Ивалгын	18590	10044	0,7
Республика бүхыдөө	592469	566269	2,3

«ПРОГРЕСС-26» НИИДХҮҮЛЭГДЭБЭ

«Мир» гэжэ замбуулинай научна станциин саашанхи хүдэлмэриие хангаха программатай зохилдуулан, «Прогресс-26» гэжэ автомат ашаанай онгосо 1986 оной апрелиин 23-да Москвагай сагаар 23 час 40 минутада Советскэ Союзһаа ниидхүүлэгдэбэ.

Гаргашалагдадаг материалнуудые, элдэб ашаа замбуулинай станцида абаашаха гээшэ онгосо ниидхүүлгын гол зорилго болоно.

«Прогресс-26» гэжэ онгосо иимэ параметрнүүдтэй юм:

— Газарай нюруунһаа эгээл саада захань — 274 километр;

— Газарай нюруунһаа эгээл наада захань — 190 километр;

— 88,8 минута соо Газарые тойрон дабшана;

— замайнь һөөлжүү — 51,6 градус.

Телеметрическэ баримта мэдээнүүдэй ёһоор, автомат ашаанай онгосын түхеэрэлгэнүүд һайнаар хүдэлнэ.

(ТАСС).

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

1986 оной майн 11-нэй үдэрые ажалай үдэр гэжэ тоолохо гээд СССР-эй Министрнүүдэй Совет тогтообо.

Хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай хэрэглээгүй 1986 оной майн 11-нэй амаралтын үдэрые тэдэнэй жэл бүриин амаралтада түлбэритэйгөөр нэгэдүүлэн нэмээхэ.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

ҺУРГААЛ ХҮМҮҮЖҮҮЛГЫН ХҮСЭН

Түрэл Коммунис партимнай ээлжээтэ XXVII съезд манай ороной саашанхи хүгжэлтын шэнэ шатые нээжэ, бүхы ажал хэрэгүүдтэ эрид хубилалта хэхэ, эрдэм-техникын дэбжэлтые, үйлэдбэриин ургалтые хурдадхаха онсо эрилтэнүүдые табиба. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр М. С. Горбачевой хэһэн Политическэ элидхэлые болон съездын баталан абаһан бусад шухала документнүүдые совет хүнүүд анхаралтайгаар шудалжа, бүхы ажал хэрэгүүдтээ үдэр бүриин хүтэлбэри болгон абажа байна.

Хүдэлхэ кадрнуудые хүмүүжүүлхэ, соёл болбосоролыень, эрдэм мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ, ажаһуудалыень улам һайн болгохо асуудалнуудта съезд дээрэ ехэ анхарал хандуулагдаа. Энээн тушаа тон тодорхой шиидхэбэринүүдшье абтаа.

Мүнөө үедэ хүдөө ажахыда хүдэлхэ кадрнууд, түгэс бэлэдхэлтэй мэргэжэлтэд үшөөл дуталдаһаар гэжэ мэдэнэбди. Тиимэһээ һургуулиин реформые хаа хаанагүй үргэнөөр бэелүүлхэ тухай асуудал съезд дээрэ үшөө дахин хурсаар табигдаһан байна. «Уг зорилгоороо таһалгаряагүй һуралсалай нэгэдэмэл системэ байгуулха зорилго мүнөөдэр харгадажа, шиидхэгдэхэ асуудалнуудай нэгэн болонхой. Юрэнхы эрдэмэй болон тусхай мэргэжэлэй һургуулинуудай реформо бэелүүлэгдэжэ эхилэнхэй. Реформоор хараалагдаһан хэмжээнүүдэй дабшаса ба гүнзэгырүүлгэнь бидэнэй һанаа хүсэлые үшөөл хангахагүйн,— гэжэ тэмдэглэгдээ. Энэнь тон зүб гэжэ һанагдана.

Манай колхоздо механизаторнуудай кадрнуудые бэлдэдэг Түнхэнэй 32-дохи СПТУ бии юм. Энэ училищиин эмхидхэгдэһэнһээ хойшо манай ажахыда механизаторнуудаар хүдэлхэ хүнүүд дуталдахагүй болинхой. Эндэ һуража гараһан хүбүүд сэрэгэй алба дүүргэжэ ерэһээр түрэл колхоздоо хүдэлхөөр бусадаг заншалтай. Энээнэй ашаар манай механизаторнуудай олонхинь залуушуул, дунда зэргээр 26—30 наһанай хүнүүд болоо. Тэрэ алишье талаараа һайн гэжэ һанагдана.

Харин ажахыда, мүн районой бусадшье колхоз, совхозуудта мал ажалда хүдэлхэ кадрнууд үшөөл дуталдаһан зандаа. Илангаяа эрдэм һургуулитай залуушуул фермэнүүдтэ тон үсөөн хүдэлнэ. Арбаад жэлэй саада тээ би нютагайнгаа дунда һургуулида ходо ошожо, эдир хүбүүд, басагадые һуралсалаа дүүргээд, колхозой мал ажалда хүдэлхыень уридаг һэм. Үнэндөө, энээнһээ өөдтэй үрэ гарадаггүй бэлэй. Ушарынь юуб гэхэдэ, һургуули дүүргэхэеэ байһан залуушуул ажахыда үлэжэ хүдэлхэбди гэжэ үгэеэ үгэбэшье, ажаллахаяа юундэшьеб ерэдэггүй байгаа. Энээнэйнь шалтагаание хожом мэдэхэдэмни, зарим үхибүүдэй эхэ, эсэгэнь тэдэнэй колхоздо хүдэлхыень хоридог байба. «Бидэ бүхы наһаараа наг шэбхэ, шорой соо зуураабди, хүрөө. Таанад баһал энэ харгыда орохоёо һанана аалта? Юунэй түлөө арбан жэлдэ таанадые һургаабибди»,— гэжэ тэдэнэр хэлэдэг байгаа бшуу. Тиигэжэ хүбүүд, басагадынь саашаа һурана гү, али үгы гү, хамаатай бэшэ. Юрэдөө, яажашье һаань тэдэниие город руу ябуулхые эрмэлзэдэг һэн.

Сэхэеэ хэлэхэдэ, тэрэ үедэ нээрээшье мал ажалда хүдэлхэнь хүндэшэг байгаа гээшэ. Ехэнхи хүдэлмэри хүнэй бар хүсөөр хэгдэдэг, абаха түлөөһэншье тиимэ ехэ бэшэ һааб даа.

Теэд хүдөө ажахые хүгжөөхэ тушаа парти, правительствын сагүргэлжын ехэ анхарал оролдолго гаргажа байһанайнь ашаар, мүн мал ажалда түрүү онол арганууд ай, шэнэ техникын нэбтэрүүлэгдэһэнэй ашаар фермэнүүдтэ хүдэлмэриин эрхэ байдал жэл бүри ондоо болоожо байна. Тэрэшэлэн һургуулиин шэнэ реформын гол шэглэлнүүд, баталагдан абтажа, хүн зоной ухаан бодолдошье ехэхэн хубилалтануудай болоһониинь элитэ. Хаанашье — һургуулиин, колхозой суглаанууд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, хүнүүдээр хөөрэлдэхэдөө, би үхибүүдые ажалда һургаха, хүдэлмэриин дүй дүршэл тэдэндэ олгохо тухай ходо хэлэдэгби. Ажалай ашаар лэ үхибүүд зүбөөр хүмүүжэхэ, хүн болохо, наһанайнгаа харгыда гараха, бүхы юумэнэй үнэ сэнгые ойлгожо абаха байна ха юм. Ушар иимэһээ дороһоо үдэжэ ябаһан эдиршүүлые ажалаар һонирхуулхын тула нилээд ехэ юумэ хэхэ ёһотойбди, хэнэшьебди.

Тэдэнэй ажалай хамтын үйлэдбэридэ аша туһатай байхынь, мүн өөһэдтэншье олзотой байхын тула нэмэлтэ гаргаша хэхэһээшье айнагүйбди. Юуб гэхэдэ, тэрэ эсэстээ ашаяа хэзээшье харюулха бшуу. Нэгэ иимэ жэшээ дурдая. Бидэ түбэй һаалиин фермэдэ дүрбэн бүлэг үнеэдые һургуулиин һурагшадта тусгаар даалгажа үгөөбди. Тэдэнэр жэл соо бүхы үнеэдһээ хамтадань 4000 центнер һү абажа, энээнэйнгээ түлөө 10 мянган түхэриг түлөөһэ абаха ёһотой юм. Мүн түсэбөө үлүүлэн дүүргээ һаа, баһал нэмэлтэ түлөөһэндэ хүртэхэт гэжэ ойлгууланхайбди. Недели бүхэндэ понедельнигтэ үглөөгүүр би тэдэ һаалишадһурагшадта ошожо, уулзадаг, хөөрэлдэдэг, ажалыень харадагби. Малайнь байра соо нойтон, шабар шабха байхадань, зарим үхибүүд тэрээндэнь дурагүйшэг шэнги харагдадаг. «Малайтнай байра хуушан ха юм даа. Һаядаа эндэ шэнэ байра баригдаха ёһотой. Мүнөө дээрээ эндээл тэсэжэ хүдэлхэ болоот» гэжэ ойлгуулхые оролдодогби. Иигэжэ түрүүнһээ тэдэнэр бэлэн юумэн дээрэ байхагүй, хүнэй «маа» гэжэ үгэхые хүлеэгээд һуухагүй, харин өөһэдөө бүхы юумэндээ эзэн шэнгеэр хандаха, зарим бэрхэшээлнүүдыешье дабажа һураха ёһотойбди гэжэ ойлгодог болоно бшуу. Ажахы гэшэмнай бидэнэй өөһэдымнай ажабайдалтай нягта холбоотой, ерээдүймнай хуби заяанда ехэ нүлөөтэй гэжэ үхибүүд ойлгодог болоно.

Мүнөө энэ фермэдэ 9-дэхи классай һурагшад ажалладаг. Һаядаа энэ хэрэгтэ 7-дохи классай һурагшадые хабаадуулхаар түсэблэнхэйбди. Саашадаа һургуулиин һурагшадта 100—120 үнеэдые даалгаад туршаа һаа, яахаб гэжэ һанагдана. Тиигээд фермыень хоёр халаанда хүдэлгэдэг болгохо, түрүүшын халаание үглөөнэй 9-һөө үдэрэй час болотор хүдэлгөөд, амаруулха, хоёрдохи халаание үдэрэй часһаа 4 час болотор хүдэлдэг гуримтай болгохобди. Тиигэжэ шадаа һаамнай, тус фермэ һуралсалай ёһотойл комбинат болохо зэргэтэй. Хоёрдохёор, эндэхи бүхы ажалые оньһожоруулха хэмжээнүүдые абахабди.

Гадна үхибүүдые ажалда хабаадуулха, һургуулиин шэнэ реформые бэелүүлхэ гээшэ аха хүнүүдые һургаха, гурим журамыень һайжаруулха хэрэгтэ баһал һайнаар нүлөөлнэ гэхээр. Зарим һаалишадай дунда иимэрхүү хөөрэлдөөн болодог: «Маанадай хэн нэгэнэй ажалдаа ханалгагүй муугаар хандаа, хүдэлмэриһөө ходо хожомдоо һаань, бидэниие эдэ һурагшадаар һэлгэжэрхихэдээшье болохо ха, ойлгохоор лэ гээшэ...»

Хүүгэдые ажалай талаар хүмүүжүүлгэдэ тэдэнэй багша Г. П. Ширяева, фермые даагша А. Г. Хасанов гэгшэд ехээр оролдолго гаргажа байнагэжэ тэмдэглэлтэй. Һурагшад О. Белобородов, В. Плотников, С. Павлов, Ж. Толмачев, В. Томилов, О. Усольцева, В. Шелехова болон бусад ажалдаа тон харюусалгатайгаар хандадаг.

Һурагшадта ажалай болон амаралтын «Романтик» гэжэ лагерь барижа үгэнхэйбди. Тэд нютагай һургуулиин бүхы үхибүүдые тэндэ байлгажа амаруулхын аргагүй. Тэрэмнай үшөөл багадана. Тиимэһээ олохон үхибүүд зундаа миин юушье хэнгүй үнгэрнэ. Тиимэһээ тэдэнтэй хүмүүжүүлгын ямаршье хүдэлмэри ябуулагданагүй. Юуб гэхэдэ, багшанар зунай сагта гол түлэб амаралтада байна ха юм. Саашадаа зунай амаралтын үедэ хүүгэдые али нэгэ ажалда хабаадуулха, тэдэнтэй ажаллаһан багшанарта салин нэмэжэ түлэхэ тухай бодомжолжо байнабди.

Һургуулиин аха классуудай һурагшад хүбүүдтэ колхозой заһабарилгын мастерской соо, али нэгэ ажал оложо үгэхэ хэмжээ абанабди. Даб дээрэ тэдэнэй хэхэ ажал МТМ-дэ үшөөл багашаг. Юуб гэхэдэ, эндэмнай ехэнхидээ мэргэжэлтэй хүнүүдэй хүдэлхэ газар ха юм. Мүнөө слесарьнүүд элдэб зэр зэмсэг бэлдэжэ, тэдээгээр хайшан гээд хүдэлхэб гэжэ һурагшадта заана. Саашадаа эдир хүбүүд хүдөө ажахын зарим нэгэ техникые өөһэдөө заһабарилдаг болохо ёһотой. Гансал тэдэниие һургаха, дүй дүршэлтэй болгохо хэрэгтэй. Энээндэ саг, хүсэл оролдолго гамналтагүй бшуу.

Иигэжэ манай колхозойхид ерээдүйнгөө ажалай халаание бэлдэжэ, үхибүүдые эдир багаһаань хойшо хүдөө ажахын хүдэлмэридэ хабаадуулжа, дадхаажа эхилээ гээшэ. Хожомоо эдэмнай малшад, механизаторнууд, боложо, коммунис обществые байгуулгада бодото хубитаяа оруулха хүнүүд болон хүмүүжэхэ байна.

Ю. СЕДОВ,
Түнхэнэй районой «Сибиряк» колхозой түрүүлэгшэ.

ЛЕНИНИЗМ БЭЕЛҮҮЛЭГДЭНЭ

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Э. А. Шеварднадзиин хэһэн «Хурдадхалгын стратеги — бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байгаа ленинизм мүн» гэһэн элидхэл тусхай брошюра болгогдон хэблэгдээ. В. И. Ленинэй түрэһөөр 116 жэлэй ойдо зорюулагдажа, 1986 оной апрелиин 22-то Москвада болоһон баярай суглаан дээрэ энэ элидхэл хэгдээ һэн.

Политическэ литературын хэблэл брошюрые гаргаба. (ТАСС).

ПРОФСОЮЗАЙ АЖАБАЙДАЛ

АЖАЛШАДАЙ АША ТУҺАДА

Орон түрые хүтэлбэрилгэдэ ниитын эмхинүүдые бүри эдэбхитэйгээр хабаадуулха зорилго мүнөө үедэ илангаяа хурсаар табигдана. Партиин XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ ажалшадые элсүүлхэ талаар республикын профсоюзуудай эмхинүүдэй зорилгонуудые зүбшэһэн, профсоюзуудай областной соведэй пленум боложо үнгэрбэ. Облпрофсоведэй түрүүлэгшэ Н. А. Розанов энэ асуудалаар пленум дээрэ элидхэл хээ.

Үнгэрһэн хугасаа соо профсоюзууд социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ, хүдэлмэришэдэй, таряашадай, алба хаагшадай хуулита эрилтэнүүдые хангаха талаар бага бэшэ хэмжээнэй хүдэлмэри хээ. Гэхэтэй хамта, профсоюзай эмхинүүд ажал ябуулгаяа гүйсэд дайшалхы шэнжэтэйгээр эрхилхээр үсэд нэтэрүү оролдолго гарганагүй гэжэ партиин съезд дээрэ тэмдэглэгдээ һэн. Ажабайдалаймнай эрид хубилалтануудай болоожо байха үедэ эдэ дутагдалнууд илангаяа обёоросотой болоо гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Хэлсээтэ уялгануудай ёһоор продукци эльгээхэ гуримые бэхижүүлхэ хэрэгтэ социалис мүрысөөнэй үүргэ дээшэлүүлхэ зорилго бэелүүлэгдэнэгүй. Жэшээлхэдэ, байгша оной түрүүшын кварталай туршада «Электромашина» завод, Буряадай мебельно-модо болбосоруулгын комбинат, гадар трикотаж хубсаһанай фабрика энэ талаар уялгануудаа дүүргэжэ шадаагүй. Харилсаатайгаар, бэе бэеһээ дулдыдангяар хүдэлдэг предприятинуудай, цехүүдэй хоорондо мүрысөө эмхидхэлгэ һуларуулагданхай. Арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргадаг предприятинуудай хоорондо мүрысөөнэй хэлсээн баталагданагүй. Облпрофсоведэй үйлэдбэриин-экономическа хүдэлмэриин таһагайхид, һалбариин обкомууд, профсоюзна комитедүүд энэ талаар үүсхэл эдэбхеэ бадараанагүй гэһэн шүүмжэлэл хэгдэбэ.

«Шанарай отличник», «Мастер — алтан гарта» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдтэ хүртэхын түлөө хүдэлөөе дэлгэрүүлхэ, шанарай түлөө шангa тэмсэл ябуулха шухала гэжэ профсоюзай комитедүүд гүйсэд мэдэрхэ ёһотой. Республикын промышленностьда дээдэ шанартай продукциин хэмжээн оройдоол 14,5 процентдэ хүрэнэ. Мүнөө үедэ зохёон табигдажа байһан «Ноосэнүүдые гамналга» гэһэн тусхай программа бэелүүлгэдэ профсоюзай эмхинүүд эдэбхитэй хабаадажа, арадай ажахын бүхы һалбаринуудта алмалта, арьбалалтын түлөө тэмсэлые шангадхаха зэргэтэй. Мүн хамтын подрядай гурим хүгжөөлгэдэ ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлхээр, эрдэм-техникын дэбжэлтые хурдадхахаар горитой хэмжээнүүд абтанагүй. Ажалай журам хазагайруулха ушарнууд үшөөл олон байһаар. Онохойн модоной комбинадай, Клюевскэ леспромхозой, Тимлюйн асбоцементнэ зүйлнүүдэй заводой профкомууд хүдэлмэриин сагые гээхэ ушарнуудые һэргылхэ, усадхаха уялгаяа гүйсэд дүүргэнэгүй.

Ажалшадые гэр байраар хангалгын, социально-ажаһуудалай объектнүүдые барилгын асуудалнууд мүнөөдэр тон хурсаар табигдана. Ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй тоосоое шагнан зүбшэхэ, барилгын ябасые хинан шалгаха үүргээ профсоюзай комитедүүд һанаһанда хүрэмөөр бэелүүлнэгүй гэжэ элидхэлшэ зааба. Гэр байрын фондые зүбөөр ашаглаха, хубаарилха хэрэгтэ дутуу дундануудай дайралдаһаар. Жэшээлхэдэ, гадар трикотаж хубсаһанай фабрикада, «Жилгражданстрой» трестдэ, «Бурятфермаш» нэгэдэлдэ гэр байра хуулита ёһоор хубаарилгын дүримүүд хазагайруулагдаһан байна. Зарим предприятинуудта столово, буфедүүд үгы. Яруунын районой түб Нарһата һууринда ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын байшан, аптекэ үглөөнэй 9-һөө 6 час болотор хүдэлдэг гуримтай. Тиихэдэнь ажалшад хүдэлмэриһөө һамшан, ниишэ ерэхэ баатай болоно бшуу. Облпрофсоведэй гэр байрын-ажаһуудалай таһагайхид, һалбариин комитедүүд энэ талаар эрилтэеэ шангадхахаар болоо.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада 42 мянган хүдэлмэришэдэй, тэрэ тоодо 20 мянган эхэнэрнүүдэй ажаллаха эрхэ байдал һайжаруулагдаа. Үйлэдбэридэ гэмэлтэлгэ 6 процентээр доошолуулагдаа. Гэбэшье саг зуура хүдэлжэ шадахагүй дээрэһээ хүдэлмэриин сагые гээхэ ушарнууд үнгэрһэн табан жэлдэ олошорһон байна. Барилгашадай, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй, худалдаа наймаанай эдеэ хоолой промышленностиин һалбариин обкомуудта, хабаатай предприятинуудта, эмхинүүдтэ, нарин сэмбын комбинадта ажалһаа һамшаха ушар илангаяа олон үзэгдэнэ. Түлишын промышленностиин министерствэдэ, «Бурятэнерго» РЭУ-дэ, «Бурмясопром» нэгэдэлдэ ажалай эрхэ байдалые сахиха талаар һомологдоһон мүнгэн хангалтагүй ашаглагдана. Профсоюзуудай соведэй ажалай эрхэ байдалые сахиха ба гүрэнэй социальна страхованиин таһагайхид, предприятиин профкомууд хүдэлмэриин газарые һайжаруулхаар оролдолго гаргажа, ажахын хүтэлбэрилэгшэдһөө эрилтэеэ шангадхаха ёһотой. Ажалай үдэрэй һүүлээр үлэжэ гү, али амаралтын үдэрнүүдтэ хүдэлмэришэдэй ажалдаа гараха ушар хэмһээ үлүү олошороо. «Бурмясопром» нэгэдэлдэ, шэлэй заводто хүдэлмэришэд саг үргэлжэ хэмһээ үлүү хүдэлхэ баатай болоно. Ажалай эмхидхэлэй һула дээрэһээ гээгдэлдэ ороходоо, иимэ таарамжагүй арга хэрэглэхэ баатай болоно бшуу.

«Профсоюзуудта ажалшадай аша туһа түрүүшын хараада байха ёһотой» гэжэ партиин XXVII съезд дээрэ заагдаа һэн. Забайкалиин транспортна барилгашадай дорпрофсож, электростанцинуудай болон электротехническэ промышленностиин, автотранспортын болон шоссейнэ харгынуудай хүдэлмэришэдэй профсоюзуудай обкомууд хүдэлмэриингөө онол аргануудые һайжаруулаа. Зэдын комбинадай, «Теплоприбор» заводой, «Бурятфермаш» нэгэдэлэй профкомууд ажахын хэрэгүүдтэ нүлөөгөө шангадхаа.

Мүнөө үедэ 3051 эхин эмхиин бүридэлдэ 452 мянган профсоюзай гэшүүд оролсоно. Саашанхи гол зорилгомнай хадаа профсоюзай эхин ба цеховэ эмхинүүдэй, бүлэгүүдэй хүдэлмэрие үндэһөөрнь һайжаруулга болоно гэжэ элидхэлшэ тобшолбо. Облпрофсоведэй ба һалбариин комитедүүдэй хүдэлмэрилэгшэд ехэнхи сагаа предприятинуудта, эмхи зургаануудта үнгэргэхэ, профкомуудта тодорхой туһаламжа үзүүлхэ зэргэтэй. Партиин XXVII съезд дээрэ энэ талаар тодорхой эрилтэ табигдаа бшуу. Гадна профсоюзай эмхинүүдэй заатагүй хабаадалгатай гү, али тэдэнэй уридшалан үгэһэн зүбшөөлһөө шиидхэгдэдэг асуудалнууд олон болоо. Иигэжэ профсоюзуудта бодото найдабари үзүүлэгдэхэһээ гадна харюусалгань бүри дээшэлүүлэгдэбэ гээшэ. Обществын хүгжэлтые хурдадхалгын эрхэ байдалда профсоюзуудай соведһөө эхилээд эхин эмхи хүрэтэрөө ажал ябуулгынгаа онол аргануудые шэнэлхэ зэргэтэй гэһэн тобшолол түгэсхэлдэнь хэгдэбэ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгые агропромой профсоюзуудай обкомой түрүүлэгшэ А. Р. Потепалов эхилээ. Прибор бүтээлгын нэгэдэлэй токарь В. Ф. Шумилов, КПСС-эй Загарайн райкомой секретарь Э. З. Долхонова, ЛВРЗ-гэй электрослесарь К. И. Попова, ВОИР-ай республиканска соведэй түрүүлэгшэ Д. Д. Замбулаев, Зэдын комбинадай профкомой түрүүлэгшэ А. Ф. Ваганов, авиазаводой аһамад инженер В. Н. Андрияко, һайн дуранай спортивна «Урожай» бүлгэмэй түрүүлэгшэ В. Е. Гармаев, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министрэй орлогшо В. С. Исаков, Забайкалиин транспортна хүдэлмэришэдэй дорпрофсожой түрүүлэгшэ В. А. Никулинских гэгшэд элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаа.

Партиин обкомой секретарь Ф. В. Ходаковский пленумэй хүдэлмэридэ хабаадажа, үгэ хэлээ.

Г. ДАШЕЕВА.

Үзэл сурталай хүдэлмэриин эдэбхитэд

ЭЛСҮҮЛЖЭ ШАДАДАГ

Коммунис партиин XXVII съезд дээрэ тодорхойлогдоһон үзэл сурталай хүдэлмэриин гол шэглэлнүүдэй ба зорилгонуудай үндэһөөр марксизм-ленинизмын һургаалые, КПСС-эй дотоодын ба гадаадын политикын түүхые шудалалга улам гүнзэгырүүлэгдэхэ юм. Ажабайдалтай полит-һуралсалай холбоое бэхижүүлхэһээ гадна, тэрэнэй түхэл маягуудые, онол аргануудые нарижуулан һайжаруулха, ноосэлэгдэһэн дүй дүршэлөө хэрэглэхэ, һуралсалай ашаг үрые дээшэлүүлхээр шэнэ арга боломжонуудые хэрэглэхэ шухала.

Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаһанай фабрикада «КПСС-эй түүхэ» гэһэн курсаар полит-һуралсалай хэшээлнүүдые аша үрэтэйгөөр үнгэргэдэг пропагандист Л. И. Серкинагай дүй дүршэл тухай хөөрэхэ хүсэлэнтэйбди.

«Мэдээжэ бодол, зүйлые бүри этигэмжэтэй, бүри ойлгосотой, бүри харагдама бүхөөр хадуужа абамаар болгохо» гэһэн В. И. Ленинэй эрилтые баримталан, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые һуралсалай бүхы шатануудта Л. И. Серкина амжалтатайгаар хэрэглэнэ. Жэшээнь, «Совет һунгуулиин гурим — дэлхэй дээрэхи эгээл демократическа гурим» гэжэ темэ шудалхадаа, СССР-эй Верховно Соведэй болон США-гай конгрессэй гэшүүдэй ангиин бүридэлые гэршэлэн харуулһан таблица диаграмма хоер хэрэглэгдэһэн юм. Тиигэжэ пропагандист совет демократиин үнэн бодото шанарые, мүн буржуазна домократиин худал хуурмаг шарайе һурагшадтаа эли тодоор харуулаа һэн. Таблица бэлдэхэ даабари шагнагшадтаа пропагандист үгэдэг юм. Жэшээнь, «Бригадынгаа, цехэй үйлэдбэрилдэг продукциин шанарые һайжаруулха, ассортиментыень шэнэлхэ даабаринуудай дүүргэлтые тодорхойлолго» гэһэн темэ шудалхадаа, һурагшад Т. И. Ершова, С. Ц. Хашитова, Т. В. Мальцева шэнэ бүдүүд тухай, продукциин шанарые хүтэлбэрилхэ комплексно гуримые нэбтэрүүлгэ тухай хөөрэжэ, эпидиаскопоор диаграммануудые, шэнэ материалнуудые харуулжа, хөөрөөгөө һонирхолтой болгоһон байгаа. Өөһэдынгөө үйлэдбэритэй холбоотой материалнуудые хэшээлэй үедэ зүбшэн хэлсэжэ, эгээл эрхимыень, туһатайень шэлэжэ, ажал дээрээ хэрэглэхэ зорилго пропагандист табидаг гээшэ.

Таблица, диаграмма мэтын хэрэгсэлнүүдые бэлдэхэдээ һурагшад шудалжа байгаа материалаа һайнаар хадуужа абадагшье, гүнзэгы хурсаар бодомжолжо һурадагшье байна.

«Парти — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ немец-фашис булимтарагшадые һамна сохилгые эмхидхэгшэ» гэһэн темээр хэшээл үнгэргэхэдөө, Л. И. Серкина совет газар дайдые фашистнуудпаа сүлөөлэлгые харуулһан, партиин хүтэлбэрилхы үүргые гэршэлһэн фото-зурагуудые хэрэглэдэг, Илалтын 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан слайднуудые «Свитязь» диапроектороор харуулдаг байгаа.

«Эрдэм-техникын дэбжэлтэ болон экономико» гэжэ темэ шудалха үедөө пропагандист «Украина» түхэлэй кино-түхеэрэлгээр «Эрдэм-техникын дэбжэлтэ ба тэрэнэй түйлалтанууд хүнгэн промышленностьда» гэһэн фильм дурадхаа һэн.

Һуралсалай аша туһатай иимэ онол арга хэрэглэхэ үедөө дүй дүршэлтэй пропагандист шагнагшадайнгаа урда шухала удхатай нэгэ-хоёр асуудал табижа, пропагандисттай хамта гүнзэгыгөөр бодомжолхо, шүүмжэлхыень баадхадаг юм.

Шагнагшадайнгаа эрдэм мэдэсэ дээшэлүүлхэ гэжэ оролдохоһоо гадна, тэдэниие социалис мүрысөөндэ, үйлэдбэриин экономическа асуудалнуудые шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадахыень Л. И. Серкина элсүүлжэ шададаг.

Тэрэнэй һурагшадай дунда партиин XXVII съездэ зорюулагдаһан социалис мүрысөө үүсхэгшэд олон. Жэшээнь, Л. А. Капустинагайударидадаг бригада съездын хүдэлмэрээ эхилхэ үдэр болотор түсэбһөө үлүүлэн 5 мянган бүтээлнүүдые гаргаха гэһэн уялгаяа амжалтатайгаар дүүргээ һэн.

Эсхэлгын цехэй коллектив байгша оной түрүүшын хоёр һарын туршада эсхэбэриин 10 мянган хэһэг хэхэ, мүн партиин съездын хүндэлэлдэ үнгэргэгдэһэн коммунис субботнигой үдэр үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлжэ, олоһон салин хүлһэеэ XII табан жэлэй жасада оруулха гэһэн үүсхэл гаргаһан юм. Мүн лэ энэ цехэй коллектив байгша оной март һара соо ээлжээтэ субботник үнгэргэжэ, салин хүлһэеэ Эб найрамдалай жасада оруулха үүсхэл гаргаа бэлэй. Иимэрхүү үүсхэлнүүд Лидия Игнатьевнагай хэшээлнүүдэй үедэшье мүндэлһэн байха. Тэрэнэй шагнагша бүхэн — оёдолой цехэй бригадирнууд, эсхэгшэд, оёдолшодшье хэшээлнүүдтээ булта һонирхол абьяастайгаар хандадаг, семинар болон хөөрэлдөөнүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг гээшэ.

Марксистско-ленинскэ суртал һургаалые зохёохы ёһоор шудалха ябадалые хүтэлбэрилхын хажуугаар пропагандист бүхэн хүмүүжүүлгын, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа, һуралсалай үедэ олоһон эрдэм мэдэсээ ажабайдалдаа хэрэглэхыень, коммунис үзэл бодолой түлөө найдамтай тэмсэлшэ байхаар шагнагшадаа хүмүүжүүлхэ уялгатай юм. Лидия Игнатьевна шагнагшадаа үнинэй һайн мэдэдэг. Олонхинь тэрэнэй хараһаар байтар үндын ургаа ха юм. Цехтэ хүдэлжэ байха үедөө тэдэниие һургаһаншье байха. Тиимэһээ пропагандист шагнагшадайнгаа абари зан, мэргэжэл шадабари, гэр бүлын байдал тухай һайн мэдэдэг ааб даа. Эдэ бүгэдын ашаар Л. И. Серкина һуралсалай темэ, хэшээл бүхэние шагнагшадайнгаа ажабайдалтай, ажал хэрэгүүдтэй бүри нягтаар холбожо шададаг байна.

Л. И. Серкинагай хэшээлнүүдтэ нэгэнтэ бэшэ байлсаа һэмди. Хэшээл бүхэниинь онсо, дабташагүй түхэл маягтай.

Хаража, шагнажа һуухада, ямар хүнгэн шэнгиб! Теэд бодомжолжо үзэхэдэ, түүхын, диалектикын, обществын хүгжэлтын гол ёһонууд тухай хэды ехэ эрдэм мэдэсэ пропагандистда хэрэгтэй болоно гээшэб. Хэды анхарал, шагнаха, ойлгохо, һургаха шадабари хэрэгтэйб. Эдэ бүхы эрилтэнүүдтэ пропагандист Л. И. Серкинагай хүдэлмэри харюусана гэжэ һанагдана. Энээн тухай байгша оной февралиин 17-до амжалтатайгаар үнгэрһэн Л. И. Серкинагай нээмэл хэшээл дахин гэршэлээ.

Тус полит-һургуулиин шагнагшадай олонхинь агитаторнууд, политинформаторнууд юм. Жэшээнь, оёдолой цехэй бригадир С-Ж. М. Ранжилова, эсхэгшэ Н. А. Пуляевская, оёдолой цехэй бригадир Л. А. Капустина, оёдолшон-мотористка А. А. Перевалова, мүн бусадшье политинформаторай уялгые амжалтатайгаар дүүргэнэ.

Зургаан жэлэй туршада пропагандистын хүсэлэл оролдолгоор шагнагшадайнь ниитынполитическэ эдэбхи хэшээл хараа байса дээшэлээ, тэдэнэр партийна болон ажалай суглаанууд дээрэ, хэшээлэй үедэшье тодорхой, хүсэд хүгжэнги, бүтэмжэтэй үгэ хэлэдэг болоо гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. А. А. Радевис, М. Д. Абидуева, С. С. Баторова, В. М. Слонов яһала һайн агитаторнууд болонхой. Л. А. Капустина, Д. Б. Доржонова, Н. А. Пуляевская, Д. В. Хабалова, С. С. Баторова гэгшэд арадай депутадуудай городской болон районно Соведүүдэй депутадуудаар һунгагдаа һэн. Шагнагшадайнь дунда залуушуулые һурган хүмүүжүүлэгшэд олон юм: нэрлэбэл, Т. М. Олейник, В. Г. Зурбанова, Г. И. Кононыхина, К. Н. Серода Т. И. Сокольникова гэгшэд болоно. Тэдэнэр залуушуултай мэргэжэл шадабарияа хубаалдадаг, ажалай шэнэ онол аргануудые хэрэглэхэдэнь туһалалсадаг.

Мүнөөшье пропагандист шэнэ арга хэрэгсэлнүүдые ухамайшалан, шудалха зүйлнүүдые эли тодо болгохо зорилготойгоор гүнзэгы удхатай, һонирхол түгэс хэшээлнүүдые түсэблэжэ байнхай.

А. ФЕДОРОВА,
партиин обкомой Полит-гэгээрэлэй байшангай консультант.

Барилгын талмайнууд дээрэ

БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛГОНО

Хориин ажахынууд хоорондын үйлэдбэриин оньһожоруулагдамал колоннын Валентин Михайлович Куликовой хүтэлбэрилдэг барилгашадай бригада эрхим түрүү ажалаараа район доторoo мэдээжэ болонхой. Өөрөө В. М. Куликов КПСС-эй райкомой гэшүүн юм. Толгойлдог бригадань коммунис ажалай коллектив гэжэ алдаршанхай.

Эбтэй зэтэй энэ коллективэй хүсөөр районой түб Хори һууринда олон квартиратай гурбан дабхар шулуун гэрнүүд бодхоогдожо, ашаглалгада оруулагданхай.

Эрхим бригадир Валентин Куликовой дүрэ зураг районой Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэнхэй юм. Хориин 1-дэхи дунда һургуулиин зал соо «Ажалай түрүүшүүлээр омогорхонобди» гэһэн стенд бии. Тэндэ нүхэр Куликовой томоор буулгуулһан дүрэ зурагые һонирхон, һайхашаан хараа һэм.

— Эдэ дүрэ зурагууд дээрэхи хүнүүд тухайгаа тобшохонооршье һаа, хөөрэжэ үгыт— гээд, стендын хажууда суглараад байһан үхибүүдһээ асуубабди.

— Ажалай Алдар Солын III шатын орденто эрхим барилгашан, бригадир Валентин Михайлович Куликов гээшэ,— гээд үхибүүдэй нэгэн тоб байса харюусаба.

— Һургуулида дүтэ бодхоогдоһон дабхар гэрнүүд тэрэнэй бригадын гэшүүд бариһан юм,— гээд, нүгөөдэнь нэмэбэ.

— Мүнөө Куликовой бригада хаана, ямар барилга дээрэ хүдэлнэб? — гээд асуубабди.

— Первомайская үйлсөөр 27 айл бүлын түбхинэн орохоор гэр бодхоожо байна,— гэжэ үшөө нэгэ хүбүүн харюусаба.

Хори һууринай үхибүүдшье, наһатай болоһон хүнүүдшье түрүү бригадир В. М. Куликовой бригадын бэрхэ барилгашад, шулуушадай габьяата ажалые нюдөөрөө хаража байһан туладаа иигэжэ омогорхон хэлэхэ эрхэтэй ха юм.

Тус коллектив арбан нэгэдэхи түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые 1985 оной октябриин 20-до дүүргэһэн тухайгаа мэдээсээ бэлэй.

1985 оной туршада ажалай эрхим амжалта туйлаһанай түлөө Хүдөөгэй барилгын министерствын болон промышленна барилгын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотаар тус бригада шагнагдаһан юм. Тиихэдэ барилгын материалнуудые алмажа, шанар һайнтай хүдэлмэри хэһэнэйнгээ түлөө шанда хүртөө бэлэй.

— Һүүлэй жэлнүүдтэ Куликовой бригадын гэшүүдэй хүсөөр ямар барилганууд бодхоогдоһон байна гээшэб? — гээд предприятиин начальник П. Г. Рубцевһоо ас

— Хори һууринда байратай хоёр гэр, «Сельхозхимия» нэгэд мышленна бааза, рил гаргадаг завод һууринда 140 үхибүү ритай ясли-сад Вале ликовой бригадын хүсөөр бодхоогдожо, рыдаа ашаглалгада байха юм,— гэжэ Рубц рэнэ. — Үшөө тиихэдэ бага, ехэ хүдэлмэри дэһэн гээд тэмдэглэ

— Мүнөө стоматол поликлиникын, мүн 2 байратай гэрэй бари рэ ажаллажа байна жэ Валентин Михайл рэнэ.

Ажал хүдэлмэриинь шээр эмхидхэгдэн на. Барилгын матери дутамаг байгаашье даа табигдаһан зорил үдэр бүхэндэ шада гаар бэелүүлнэ. Тии барижа байһан гэрэ Октябриин һайндэр дүүргэжэ, ашаглалгад ха гэһэн хараа түсэ хүдэлнэ.

В. М. Куликовой 16 хүнһөө бүридэдэг. тэдэнэр эрхим б шулуушад, штукату шэд, модошо дархад

Эрхимүүдэйнь зэр колай Афанасьев, Буканин, Иннокентий Баир Цыренжапов, Алдар Солын III денто Николай Кул лон бусад гэхэдэ лохогүй.

Баригдажа байһан бадахи дабхарта най, кранаар үргэгд гагдаһан улаан хир дые тодон абаад, А Гуляев, Сергей Ткач колай Афанасьев, ба дые һурган хүмүүж Николай Куликов гэ байрын хананууды б байгаа бэлэй.

Тэдэнэй шумуулһан ноор, шадамар бар дэлмэрилхыень хара баяр түрүүлмээр һэ

Түрэл партиингаа съездын шиидхэбэр танилсажа, Гол ш соохи капитальна тухай мүрнүүдые зүбшэн хэлсээд бай хэр Куликовой бриг шууд хэжэ байһан реэ улам хурдадхаж бүтээсэтэйгөөр, эрхи тайгаар ажаллахын т сэлээ шангадхана. И оной һуурин, тосх болбосон түхэлтэй хэрэгтэ ехэ хубитаа

Г. БАД

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: манай барилгашад Николай Сергей Ткачев, Серг нов. 2. Бригадир В. М. Куликов.

С. БАЛДУЕВАЙ

ДҮРШЭЛТЭЙ МАЛШАН

Хэнэйшье мэдэһээр, мал ажалай алишье һалбарида саг үргэлжын анхарал хэрэгтэй ха юм даа. Гэбэшье нарай малые олоор абаад, бүтэн бүриноор түлжүүлхэ гээшэ ой модоор, хада уулаар элбэг газарта тон бэрхэшээлтэй гээ һаа, алдуу болохогүй. Иимэ нютагта залуу малые олоор үсхэбэрилжэ, тарган, һайн шанартай мяха Эхэ орондоо тушаахада, ажахыдашье, гүрэндэшье аша туһатайнь элитэ бшуу.

Монгойн совхоздо тугалнуудаа эхэдэнь хүхүүлжэ түлжүүлдэг гүүртэнүүд яһала олон. Тэдэнэй нэгэндэнь ажахын дүршэлтэй малшан, дайнай ветеран Ойдоп Цыренович Осоров гушаад гаран жэлэй туршада амжалтатай ажаллана. Тэрэ жэл бүхэндэ совхоз болон район доторoo дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлдэг юм. Нёдондо сагай уларилай тогтууригүй байһан дээрэһээ түрүү мал адуулагша һанаһандаа хүрэжэ шадаагүй. Ойдоп Цыренович хэды хүндэ хүшэр байдалай тохёолдобошье һаань, зуун үнеэн болон гунжан бүриһөө 70-аад тугал абаһан, бүхы малаа гарза хоролтогүйгөөр ондо оруулжа шадаһан байха юм.

— Хэрбээ һайн байдалтай байгаа һаа, үрэ дүмни хараа байса дээшэлхэ һэн. Үбһэ тэжээлээр ехээр эдалдаабди. Илангаяа нарай малай эдихэ юумэн хоморлоо. Энэ жэлдэ дахинаа хура бороо ехээр орожо, үһэнда абтаагүй һаань, юумэмнай барагаар үнгэрхэ ёһотой,— гэжэ нүхэр Осоров намда хэлээ бэлэй.

Мүнөө энэ нүхэрнай Тоори гэжэ ой тайгатай газарта үбэлжэжэ байна. Даб дээрэ тэрэнэй ажал хэрэгынь яһала бараг. Эдэ үдэрнүүдтэ үнеэдынь тугаллажа эхилэнхэй. Дүршэлтэй малшан арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ зуун үнеэн, гунжан бүриһөө дунда 70 тугал абаха түсэб үлүүлхээр хараална.

Жэлэй дүрбэн саг гагдаһан һурэгөө анхарал хандуулһан Ойдоп Цыренович заатагүй хүрэжэ шад һанагдана. Юуб гэ ажалаа зүбөөр журамаа бүри шан домжотойгоор аж

Г. Ж
Баунтын районой лонна нэгэдэлэй орлогшо.

СОЁЛОЙ-СПОРТИВНА КОМПЛЕКСНУУДТА

...ОНОЙ ЭДЭБХИ ХЭРЭГТЭЙ

...дын райкомой ...арадай депута... ...эдэй гүйсэдко... ...ндэhөөр манай ...й газар дээрэ ...рин 18-да соё... ...комплекс эмхид... Манай «Зареч... ...түб — Ёнхор ...ой байшангай ...нээгдэhэн түс ...й бүридэлдэ ню... ..., жэшээлхэдэ, ...hургуули, хоёр ...холбооной та... ...ай эрилтэ хан... ...й тушаан абал... ...мэтэнүүд оро... ...унда түсхай хэл... ...дажа, тосхонойн... ...ой сүлөө сагые ...р үнгэргэхэ ту... ...ын хараа түсэ... ...логдоо hэн.

...плекс өөрын ко... ...советтэй, дүр... ...юм. Координа... ...эмнай сельскэ ...уулагшэ, соёлой болон совхозой ...совхозой пар... ...ции секретарь ...нүүдые хүтэлбэ... ...тадаа найман ...Дурсагдагша со... ...а нэгэ удаа зар... ...орнүүдэй ажал ...мэдээсэлнүүдые ...адахи hарынь ...убшэн хэлсэдэг

...хабаадалгатай хэм... ...нүүдые эмхидхэ... ...национно совед... ...нүүдтэ түшэг... ...комүүдай болон ...цинүүдэй хүдэл... ...дэг юм. Жэ... «Хозяюшка» гэжэ ...уран нэхэлгын хэ... ...хүүгдэй саадай ...Н. Мункуева, ...секцие автосле... ...шеев хүтэлбэрил... ...нийтын-политиче... ...Ёнхоройнмнай дун... ...ай багша Т. Е. Ла... ...эй-патриотическа ...тына хүдэлмэриин ...гай ажахын ин... ...мелиоратор Н. Л. ...элой болон үхи... ...агдаха хүдэлмэ... ...нүүдые Л. Н. Кай... Дамшаева гэгшэд ...5—6 хүнhөө бү... ...тор бүхэндэ мэр... ...гадна юрын хү... ...оруулагданхай ...шэд, сэрэгэй-пат-риотическа болон спортын секторнүүдтэ совхозой дүрбэн хүдэлмэришэд орохо.

Соёлой-спортивна комплексын эрхэ байдалда жэл тухай жэгдээр хүдэлмэрилжэ байна гээшэбди. Үнгэрhэн хугасаа соо манай ажалда зарим тэды амжалтануудшье, дутуу дунда зүйлнүүдшье бии гээшэ. Эндэ, юрэдөө, дутагдалнууд гэхэ юм гү, али бэрхэшээлнүүд гэхэдэшье болохо, дурдаха болоо hаа, мүнгэн сангай талаар манай энэ шэнэ эмхиие гол түлэб совхознай, тэрэнэй профсоюзай эмхи хангана гээшэ. Тиимэhээ манай комплексын материальна бааза мүнөө дээрээ үшөөл hулахан гээшэ. Дуунай инструментальна ансамбльда абяа шангадхаха түхеэрэлгэнүүд үгы. Гадна уран hайханаймнай бүлгэмэй гэшүүдтэ хэрэгтэй костюмуудые худалдажа абаха хэрэг байха. Спортивна хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхэ талаар дутуу дунда зүйлнүүд олон. Илангаяа спортивна түхеэрэлгэнүүд хомор. Тиимэ зүйлнүүд нютагаймнай дунда hургуулида биишье hаа, манда хүртэхэгүй ушартай ха юм даа. Үнгэрhэн үбэл саhа ехэтэй hэн. Тиимэhээ санын урилдаагаар мүрысөөнүүдые үнгэргэжэ болохо байгаа. Теэд тэрэ сана гээшэмнай манай hургуулидашье, магазинуудтамнайшье үгы байгаа.

Комплексдоо хараалжа түсэблэhэн хэмжээ ябуулгануудаа арга заатагүй бэелүүлхэ, хүсэлдүүлхэ гэжэ оролдонобди. Гэбэшье үшөө хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд мандашье бии гээшэ. Манай соёлой байшангай тосхонойнгоо хүн зоной ёhотойл хүхюу сэнгэлигээр сүлөө сагаа үнгэргэдэг газар болгохын тула бидэ, соёлшод, нилээд ехэ эмхидхэхы ажал ябуулха зэргэтэйбди. Тиихэтээ хамта нийтын бусад эмхинүүдтэй улам нягта харилсаатайгаар ажаллаха гээшэ манай гол зорилгонуудай нэгэн байха болоно.

Соёлой-спортивна комплексын эрхэ байдалда ажаллаха гээшэ тэндэ үнгэргэгдэhэн хэмжээ ябуулгануудай тоогоор бэшэ, харин улад зоной олоороо, эдэбхитэй хабаадалсалгаар сэгнэгдэхэ ёhотой гээшэ. hүүлэй үедэ манай районой ажахынуудай соёлой болон экономикын үдэрнүүд нютаг нютагуудтаа үнгэргэгдэдэг болонхой. Энэ хадаа улад зониие олоор суглуулха хэрэгтэ ехэ туhатай, hонирхолтойшье зүйл гэжэ тэмдэглэлтэй. hайнаар табигдаhан сценаряар манай соёлшод, эдэбхитэд ямар нэгэн ажахын соёлой болон экономическа хүгжэлтын талаар туйлаhан амжалтануудые нютагайхидтань hонирхол татамаар хөөрэжэ үгэдэг. Манай тосхоной хүн зон олон бэшэ юм. Илангаяа залуушуул манда үсөөн. Тиигэбэшье бидэ уран hайханай бүлгэмүүдые коллективүүдтэ эмхидхэхэ гэжэ шиидээ hэмди. Мүнөө дээрээ тиимэ дүрбэн уран hайханай бүлэг тоологдоно. Эдэ хадаа багшанарай, совхозой мэргэжэлтэдэй, сельскэ Соведэй мэдэлэй эмхи зургаануудай болон түбэй hү hаалиин фермын уран hайханай бүлгэмүүд болоно. Тэдээндэ хабаадалсагшадай тоо — зуу шахуу хүн болодог. Бусад коллективүүдэй концерт нааданда бэлэдхэл хэжэ урматайгаар, эдэбхи үүсхэлтэйгээр, тухагүй ажаглажа байхые харахадаа, hү hаалиин фермын коллектившье уран hайханай хэрэгые «хамсыгаа шуун» эрхилжэ ороо бэлэй. Урдань үсөөн гэшүүдтэй уран hайханаймнай бүлгэмөөрхидэй концертдэ гол түлэб hургуулиин үхибүүд ерэдэг hаа, мүнөө соёлой байшангаар хүн зомнай багтажа ядатараа суглардаг болонхой. hүүлэй үедэ манай комплекс нютагайхидайнгаа дунда «Үбэлые үдэшэлгын» hайндэр олон зоной хабаадалгатайгаар, хүхюу сэнгэлигээр үнгэргөө hэн. Тэрээндэ зунай «Сурхарбаанhаа» өөрэгүй hонин сценари бэшэгдэhэн юм.

Март hарада манай районой мүн хүршэ хаяа хадхажа оршодог Захааминай, Хяагтын, Сэлэнгын районуудай соёлшод Петропавловка тосхондо сугларжа, «Клубай эмхинүүд болон спортивна барилгануудые ашаглалга саашадань hайжаруулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые дүүргэлтэ болгохо талаар нютагуудта хэжэ байhан хүдэлмэри тухайгаа хэлсэhэн, hанамжа дурадхалнуудаа абалсаhан байна.

Дурсагдагша семинарта хабаадалсагшад манай Ёнхоройшье комплексын ажал хэрэгүүдтэй ерэжэ танилсаа hэн, Бидэ тэрэ үедэ совхозойнгоо hү hаалиин түбэй фермэдэ айлшадаа урижа, зургаан hаалишадайнгаа мэргэжэлэй конкурс үнгэргөө hэмди. Удаань соёлойнгоо байшан соо тэдэл hаалишадайнгаа сүлөө сагтаа гэртээ хэдэг хүдэлмэриин, жэшээлхэдэ, эдеэ хоол бэлдэлгээр, нэхэлгэ, оёлгоор, мүн бусадшье зүйлнүүдээр хүхюутэй шогтой конкурс үнгэргэжэ, айлшадайнгаа hонирхол татаа hэмди.

Залуу зоной гэр бүлэ бололгын баяр ёhолол, Совет Армида үдэшэлгын ёhолол гэхэ мэтэ хэмжээ ябуулганууд олоной хабаадалгатайгаар комплексдомнай үнгэргэгдэжэ заншанхай. Эдэбхи үүсхэлтэйгээр хэрэг ажалдаа хандадаг нүхэд манда олон ааб даа. Тэдэнэй дундаhаа илангаяа хүгжэмшэн Анатолий Базаровые, уран hайханай хүтэлбэрилэгшэ С. Д. Хайдуковые онсолон тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ. Гадна манай хараалhан хэмжээ ябуулгануудай урагшатайгаар бэелүүлэгдэхэ хэрэгтэ багшанарай коллектив, женсовет, совхозой профком болон комсомолой организаци гэхэ мэтын нийтын эмхинүүд эдэбхи үүсхэлээ элсүүлэн туhалжа байдаг. Эдэ бүгэдын ашаар манай соёлшод район соогоо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ эрхимлэжэ гарадаг байна.

Хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд манай ажалда үшөөл бии гэжэ тэмдэглээ hэмди. Илангаяа үбэлжэлгын үедэ малшадые соёлой талаар жэгдэ hайнаар хангаха хэрэг хангалтагүй байhаар. Ушарынь хадаа совхознай манай соёлшодые холын гүүртэ, отаронуудаар абаашажа байха өөрын автобусгүй байhаар. Энэ хэрэгые ойрын сагта зүб тээшэнь шиидхэхээр болоо гэжэ hанагдана.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ захалhан нютагайнгаа ажалшадай сүлөө сагые ашагтайгаар, олоной хабаадалгатайгаар үнгэргэжэ байхын тула манай соёлой-спортивна комплексын хүдэлмэрилэгшэд эдэбхи үүсхэлээ эршэдхэн ажаллаха болоно.

Н. ЗАКИРОВА,
Ёнхоройн сельсоведэй түрүүлэгшэ.
Л. КАЙДАШ,
соёлой байшангай директор.
Зэдэ.

...ЙН БАЯРАЙ ...ЫСТАВКЭ

...АССР-эй арадай ...үндэр нэрэ зэр... ...элэй Тэмдэг», ...элер Цырен-Дул... ...гай түрэhөөр 75 ...лжэ байна. Энэ ...хын ганса хубиин ..., харин республи... ...ажалшадта урма ...ын үдэр болохо. ...эээ өөрhоо га... ...ээр зонине бая... ...ригжуулжа, үхаан ...болгожо шададаг ...шүлэгүүдэйнь но... ...лэнүүд соо миин ... Цырен-Дулма ...алишье сагта бэ... ...нүүд хэдэн үеын ...отой дүтэ байдаг. «Хоёр дуран» гэжэ ...араhан бишыхан, ...эр мүнөө үргэн ...hонирхуулдаг, зү... ...хомор болон-...

...дэшье алдаха... ...нүүдынь Ц.Д. Дон... ...элэгдэмэл шүлэ... ...үлбари соо нэгэ ...оронхой. Поэ... ...нүүдэй суглуулба... ...сагайнгаа гуур... ...дамы. нэрлэгдээ-...

...агана» гэжэ нэрэ... ...библиотекын ...шэд ажалай тү... ...эрюулагдаhан үдэ... ...енцинүүдтэ хэрэг... ...үрүү хонишон Зоя ...гай образ ун... ...ой hайханаар, ту... ...үзэгдэжэ, тэрээ... ...эмэтэй нимгэхэн ...охон зон дахин... ...дуратайгаар уншa-...

...жэлдэ «Байгал» ...улдаhануудта «Жар... ...ооон» гэhэн рома-най хэблэгдэhэниинь үнинэй хүлеэгдэhэн үйлэ ушар болоо бэлэй.

Хүнэй наhанай тон урин саг болохо залуу наhаяа Цырен-Дулма Дондоковна сэдьхэлээ долгисуулан дурсаха юм. Коллективизаци, соёлой хубисхал гэхэ мэтын 30-аад онуудай гайхамшагта үйлэ хэрэгүүд, тэрэ сагай геройнууд романайнь үндэhэн болож үгөө. Романай герой залуухан комсомол басаган Суранзанай образ поэтессада өөртэнь аргагүй дүтэ байhые уншагшад мэдэрнэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ Сэлэнгын районой hүтэй тосхоной библиотекэ соо мэдээжэ поэтессын түрэhөөр 75 наhанай ойн баярта зорюулhан уншагшадай конференци болохо юм. Үндэр наhатай болоошье hаа, уншагшадтаяа уулзахаяа Цырен-Дулма Дондоковна саг үргэлжэ эрмэлзэдэг.

Мүнөө поэтессын зохёохы ажалда зорюулагдаhан номой выставкэ М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ соо эмхидхэгдээ.

Ц-Д. Дондоковагай зохёохы ажалда зорюулагдаhан үдэшэ гү, али уншагшадай конференци үнгэргэхэеэ hанаhан хүнүүдые, мэдээжэ поэтессын зохёохы замаар hонирхоhон уншагшадые выставкэтэймнай танилсахыетнай уринабди.

Ц. ЖАМБАЛОВА.

Ленинград. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ К. Д. Карицкий партизанска суута 5-дахи бригадын командир ябаhан.

Советскэ Союзай Герой, суута комбриг К. Д. Карицкий мүнөө залуушуулые Эхэ ороноо дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулна. К. Д. Карицкий — партизануудай бригадын ветерануудай соведэй түрүүлэгшэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: К. Д. Карицкий дайшалхы нүхэдтэеэ — сандружинница В. Д. Сорокина, тагнуулшан А. З. Нечаевтай хамта Илалтын талмай дээрэ.

ТАСС-ай фотохронико.

«БУРЯАД ҮНЭН» газетэдэ бэшэгдэhэн hуурияар

«ТОЛОЁО ЗАЛИРhАН ГУЛАМТАНУУД»

Имэ гаршагтайгаар толилогдоhон фельетон газетымнай байгша оной февралиин 1-нэй номерой «Будамшууда» гараа hэн. Толтойн соёлой байшан ба Таhархайн клуб үбэлжэлгын үедэ хүдэлхөөр бэлэн бэшэ: дулаасуулгын системэнь хүдэлнэгүй, тиихэдэ эдэ клубуудта соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулагданагүй гэжэ тэрэ статья соо ехэ шүүмжэлэл хэгдээ hэн.

КПСС-эй Түнхэнэй райкомой секретарь Э. З. Васильеваhаа иимэ удхатай харюу бэшэг абаабди:

«Толоёо залирhан гуламтанууд» гэhэн статья соо хэлэгдэhэн баримтанууд зүб байгаа. «Восточные Саяны» колхозой парткомой секретариин, Толтойн соёлой байшангай ба Таhархайн клубай директорнүүдэй, райсоведэй соёлой таhагай даагшын, «Сельхозэнерго» нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшын хабаадалгатайгаар КПСС-эй райкомой пропаганда болон агитациин таhагай суглаан дээрэ энэ статья зүбшэн хэлсэгдээ.

Дутагдалнуудые усадхаха зорилготойгоор 1986 ондо Толтойн соёлой байшанда өөрын дулаасалгын түхеэрэлгэ (котельнэ) ашаглагдаха тухай «Восточные Саяны» колхозой парткомой хэмжээ ябуулгануудай түсэб соо хараалагдаа. Түс соёлой байшанда хэгдэхэ электрижүүлгын хүдэлмэриие 1986 оной майн 1 хүрэтэр «Сельхозэнерго» нэгэдэлэй коллектив бэелүүлхэ юм.

Таhархайн соёлой байшангай дулаасуулгын системэ заhабарилагдаа. Уран шэмэглэлгын хүдэлмэри эндэ ябуулагдажа байна. Соёлой байшангай газаа талые болбосон түхэлтэй болгохо, түс байшанда заhабарилга хэхэ хүдэлмэридэ Толтойн сельсовет мүнгэ hомолоо.

Соёлой эдэ байшангууд түсхай хэрэгсэлнүүдээр, түхеэрэлгэ болон техническэ зүйлнүүдээр гүйсэд хангагдаа. Дуунай-инструментальна ансамбльнуудта, мүн буряад арадай инструментнүүдэй оркестрнүүдтэ 8 мянган түхэригэй шэнэ инструментнүүд худалдан абтаа. Тиихэдэ 15 мянган түхэригэй костюмууд оёгдоо.

Гэбэшье соёл-гэгээрэлэй зохёохы хүдэлмэри эмхидхэхэ талаар мэргэжэлтэд дутaлдана».

АЛДАР СОЛОЁО ДУУДУУЛАН...

Таби гаран жэлэй саана бүмбэрсэг дэлхэй дээгүүр империализмын хара үүлэн .үдхэрэн боогнэржэ байгаа бэлэй. Тиихэдэл гитлеровскэ фашизмын хүрин тахал Баруун Европын гүрэнүүдые бузарлан, тэндэхи газар дайда фашис булимтарагшадай хадамал сабхяар дэбhэжэ, удаань манай орондо булимтаран ороhон юм.

Иимэ сошордуу, хүшэр бэрхэтэй үедэ Коммунис партиингаа сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро совет арад, тэрэнэй баатарлиг сэрэгшэд бүхы хүсэ шадалаа, хүсэл эрмэлзэлээ зангидажа, дайсанай урдаhаа бата найдамтайгаар жагсаа hэн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайн... Али тухай хүшэр хүндэ, уйдхар гашуудалтай, асари ехэ дайн аяар дүрбэн жэл соо үргэлжэлөө гээшэб?!

Энэ хэрэгтэ Совет ороной литература болон искусствын хүдэлмэрилэгшэд хабаадаа гэжэ бидэ hайн мэдэнэбди. Элитэ уран зохёолшод, поэдүүд, уран зураашад, хүгжэмшэд болон дуушадай дайнай үеын творчество тухай тэрэ үеынхид сооhоо мэдэхэгүй хүнүүд үсөөн байха. Илья Эренбург түрүүтэй элитэ уран зохёолшодой дүлэтэ публицистикэ, Константин Симонов, Александр Твардовский, бусад поэдүүдэй шүлэг, поэмэнүүд, Кукрыниксынүүдэй ёгтолон наадалhан зурагууд, Александр Александровай, Исаак Дунаевскиин хүгжэм, Василий Лебедев-Кумачай дуунай үгэнүүд, Клавдия Шульженкын хонгёо дуунууд совет хүнүүдэй болон манай сэрэгшэдэй урма зоригые улам дээшэнь үргэдэг байгаа ха юм!

Тэрэшэлэн Буряадаймнай уран зохёолшод болон поэдүүдэй зохёолнууд түүхэтэ Илалтын түлөө баатарлиг тэмсэлдэ сэрэгшэ хүбүүдээшье, ажалша хүнүүдээшье адли тэгшээр зоригжуулдаг бэлэйл. Хоца Намсараевай, Цэдэн Галсановай, Шираб Нимбуевай, Намжил Балданогой, Дольён Мадасоной, Чимит Цыдендамбаевай зохёолнуудые дайнай үеын хүнүүд бултадаа уншаhан байха юм. Тиихэдэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай фронтнуудта буу барин дайлалдаhан уран зохёолшод тухай омогорхон хэлэнэбди. Тэдэнэй дундаhаа Жамсо Тумунов, Константин Брянский, Цокто Номтоев, Данри Хилтухин, Цыретор Зарбуев, Алексей Уланов, Бато Базарон, Барадий Мунгонов гэгшэдые онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эдэнэй фронтhоо бэшэhэн шүлэг, зохёолнууд сэрэгшэд, ажалшадые Илалта тээшэ уряалан, дайсад бута сохигдон дараглаха, үнэн хэрэгнай илаха гэhэн этигэл найдабариие хүн бүхэнэй сэдьхэлдэ бадаруулдаг байгаа. Украинын тала дайдаар, Карпадай хада уулануудай бооройр Одер мүрэнэй эрьеэр дайшалхы батальонтоёо дабхин, дайсаниие эшээндэнь хүрэтэр намналсаhан Жамсо Тумунов 1941 оной намар иигэжэ бэшээ hэн:

hүниингоошье зүүдэндэ, бузар дайсан,
hайхан Москвамнай харахагүйш.
Улаан ниислэлээ шамда дэбhүүлэнхээр
Улаан зүрхөө аюулда табихабди...

Мүнөө бидэ дайнай газарта эрын ёhоор тулалдан унаhан шүлэгшэ нүхэдөө hанан дурсан, тэдэнэй баатаршалга болон сэдьхэлhээнь түрэhэн уран хурса үгэнүүдээрнь омогорхонобди. Мүнөө шүлэгүүдыень уншажа hууходаа, тэдэнэй хүхюун дорюун абари зан, hүбэлгэн hонор ухаан бодолые эли тодоор hанаандаа оруулнаб. Тэдэнэр—Цырендаша Цымпилон, Бамбал Базаров — дайнай урдахи жэлнүүдэй минии үетэн нүхэд. Тиихэдэ Агын дунда (мүнөөнэй нэгэдэхи) hургуулида hуража ябаабди. Цырендаша ондоо классаа, харин Бамбал бидэ хоёр нэгэ класста hурадаг hэмди. Тэдэнэр хоюулан эрхимээр hурадаг, hургуулиин нийтын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг, гурим журамтай хүбүүд hэн. Тиимэhээл класуудайнгаа старостануудаар, отрядай вожатануудаар hунгагдадаг бэлэй. Мүн hургуулиин уран hайханай харалганууудта, окружной, областной олимпиадануудта хабаададаг, шүлэгүүдээ уншадаг, хатар нааданда оролсодог hэн. Тиин түрэлхи хэлэнэй, литературын багша, уран зохёолшо Жамьян Балданович Балданжабоной литературна кружок эмхидхэхэдэ, тэрэнэй эдэбхитэй гэшүүд болоо бэлэйбди. Тэндэл шүлэг бэшэжэ туршадаг, «Орьёл өөдэ» гэhэн гар бэшэгэй журнал гаргадаг болоо hэмди.

* * *

Тиигэhээр байтар Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай нэрэшэхэдэ, сэрэгэй албанда мордоо hэмди. Цырендаша Бамбал хоёр баруун тээшээ, бидэ зүүн тээшээ. Теэд шүлэгшэ нүхэдэймни урма зоригынь хухараагүй, уран бэлигынь бүри хурсадаа бэлэй. Тэдэнэр дайнай хүшэр эрхэ байдалдашье шүлэгүүдээ бэшэhээр лэ ябаа. Тиигэжэ тулалдаануудай забhарта бэшэжэ эльгээhэн шүлэгүүдынь «Буряад-Монголой үнэн», «Агын үнэн» газетэнүүдтэ толилогдодог байhан юм.

Цырендаша Цымпилон Сталинградые аршалалсаад, Украина, Белорусси, Литвае сүлөөлэлсөөд, дайсанай газар дээрэ, Зүүн Пруссида дайлалдажа ябатараа баатарай үхэлөөр унаа hэн. Зүгөөр нютагаймнай эрэлхэг хүбүүнэй нэрэ мүнхэдөө үлөө. Тэрэнэй «Илалтын жэл», «Атакада», «Александр Матросовто», «Буряад басаганда», «Хүлеэгыш», «Манай добтолго», «Гэртээ бэшэг» гэhэн фронтовой шүлэгүүдынь буряад поэзиин алтан жасада ороо бшуу. Тэрэнэй шүлэгүүд эрлиг дайсадаа илахабди гэhэн этигэл найдабаряар нэбтэрэнхэй.

...Улаан боец, Угра гол угтабал харзаараа.
Гэршни сүлөөрөол, Белорус нүхэрни, баярла!
Урагшаа, нүхэд! Илалтамнай газаа ороо!
Иимэ угтамжатай шэнэ жэлэйм баяр лэ!

* * *

Замхашагүй сүүрята салют дуунайм аялга.
Урдахи замыемнай нээжэ эршэдхээл добтолго.
Огторгой сэлмэжэ, үхэлэй утаан тараха.
Орон дэлхэй Одон эрдэнеэр ялараха,— гээд,

«Илалтын жэл» гэhэн шүлэг соогоо Цырендаша бэшээ hэн. Тиихэдэ баруун фронтдо дайлалдаhан Бамбал Базаровай шүлэгүүд сэрэгшэ хүбүүнэй эхэ нютагтаа нангинаар дурладаг байhые гэршэлнэ:

...Совет орондоо
Солотой, хүхюун ябаналби,
hонор ухаандаа
hургуулияа, нүхэдөө hананалби.

Одоошье мүнөө
Арадайнгаа түлөө,
Партиингаа түлөө,
Шиниингээ түлөө
Тэмсэхэб дайсадтай
Түрэл Соведээ хамгаалан,
Фашис нохосуудые
Бэлээр наашань табихагүйб!
Байлдаанда унаа hаам,
Баатар гэжэ нэрлээрэй —
Би Советскэ Союзай
Бээр үнэн эрхэтэнби! —

гээд «Инагтаа» гэhэн шүлэг соогоо Бамбалай бэшэhые уншахадаа, урмашангүй байхын аргагүйл. Тэрэнэй Эхэ орондоо, арад зондоо, үетэн нүхэдтөө үнэн сэхэ, бээ үгэнги, эдэ бүгэдын түлөө ами наhаа хайрлангүй зорюулхаар бэлэн, дайнай гал түймэр соогуур гэдэргээ сухарихые мэдэнгүй тулалдажа ябаhанда этигэнэбди. Бамбал Базаров аюул тодхорhоо түнхарихагүй ёhотойл совет сэрэгшэ — Эхэ ороноо хамгаалагша, коммунист, уран шүлэгшэ байhаараа бидэндэ хэзээдэш мартагдахагүй.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадан, хоёрдохи Украинска фронтын бүридэлдэ ябажа, Агуухэ Илалтые шэрээлсэhэн дайнай ветеран Доржо Гомбоевич Гомбоев мүн лэ хурса гүүрhаяа жадатай адлидхан, шүлэг зохёол бэшэжэ ябаhан байна. Байлдаанай газарта, богонихон забhарлалгын үедэ тэрэнэй бэшэhэн шүлэгүүд үсөөн бэшэ. Жэшээ болгон заримыень нэрлэбэл, «Нэгэтэ добтолгодо», «Бусажа ерэхэ хүбүүнтнай», «Басаганай бэшэг», «Шархатаад хэбтэхэдээ...», «Илажа гараал Россимнай» гэхэ мэтэ. Эдэ шүлэгүүд совет сэрэгшэдэй хатуу зориг, энэрхы сэдьхэл тухай үнэншэмэ зохидоор хөөрэжэ үгэнэ. Жэшээнь, «Нэгэтэ добтолгодо» гэhэн шүлэгыень уншаад үзэе:

Сэрэгшэднай атакада бодошобо,
Саhан доромнай доhолшобо.
Дайсанай ДОТ-до дүтэлбэбди.
Даржаганаhан галынь hүнообэбди.
Добтолон сүлөөлhэн тосхондо
Домботой hүөөр угтаба.
Хүгшэд, хүүгэдшье бидэнэрые
Хүбэриг хилээмээр золгобо.

Доржо Гомбоевичой дайшалхы нүхэдтэеэ сугтаа Илалтые мандуулаад бусажа ерэхэдэнь, сүлөөлэлсэhэн тосхонуудайньшье, түрэhэн нютагайньшье хүгшэд, хүүгэдэй тон хүндэтэйгөөр, эгээл энэ шүлэг соо хэлэгдэhэндэл адляар угтажа абаhаниинь элитэ.

Зүгөөр амгалан наранай арюун талые гиигүүлхэнь үшөөл үды hэн. Баруун зүгтэ гитлеровскэ фашизмтай дайлалдажа байhан хүшэр үедэнь оронноймнай зүүн зүгтэ хара утаан баглайршоод байгаа бшуу. Милитарис Японой миллион сэрэгтэй Квантунска арми манай орондо халдан оронхоор бэлэн hэн.

Тэрэ үедэ дайсадаа түргөөр даража, илалта асарха тухай hанаата болодог, Илалтын түлөө ами бээ хайрлангүй тэмсэгшэд тухай зохёол бэшэдэг хүнүүд зүүн хилэ шадаршье бии hэн. Тэрэ тоодо уран зохёолшо Жамьян Балданжабон, залуу бэшэгшэ Дугаржаб Жапхандаев болон энэ статьягай автор оролсодог бэлэй. Илангаяа Жамьян Балданович Балданжабоной эсэшэгүй эдэбхитэйгээр бэшэдэг байhаниие hанаандаа оруулнаб. Сэрэгэй шанга hуралсалай забhарта тэрэнэй бэшэhэн рассказууд, новеллэнүүд болон шүлэгүүд «Буряад-Монголой үнэн», «Агын үнэн» газетэнүүдэй нюурнуудта саг үргэлжэ толилогдодог hэн. Тэдээн соохоо «Харагдадаггүй хүн», «Үхэл дороhоо», «Байгал», «Яаралтай телеграмма», «Аша хүбүүн» гэжэ рассказууд соо совет сэрэгшэдэй фронтдо харуулhан баатаршалга болоод фронтын ара талада ажаллаhан хүнүүдэй аша габьяа тухай хэлэгдэнхэй. Мүн энэ темэнүүдтэ зорюулагдаhан шүлэгүүдшье бэшэгдээ.. Жэшээлбэл:

...Булад хүяг
Бүхы бэедээ бүшүү үмдөөд
Арадайнгаа үгэhэн
Арюун нангин hэлмэ далайгаа,

Харатан хоротон
Хархис Гитлерые дарахаа шиндээ,

Хүлэгөө унаад,
Хурдан мордобоб.
дайнда зэhээд
Ай, Буряадни, ши,
Түрэлхи Буряадни, намайгаа юрөөн,

Аба оронойнгоо
Алдарта хүбүүдээр хүтэрэлдүүлэн табибаш! —

гээд «Минии хүлэг» гэжэ шүлэг соогоо тэрэ бэшээ hэн.

Дайнай жэлнүүдтэ Алас-Дурна зүгтэ алба хэhэн Дугаржаб Жапхандаев Эхэ ороноо хамгаалха темэдэ зорюулан, олохон шүлэгүүдые бэшэhэн юм. Мүн энэ статьягай автор дайнай hүүлшын жэлнүүдтэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаатай олон рассказууд болон шүлэгүүдые бэшэжэ толилуулаа hэн.

Теэд эдэ бүгэдые гансахан статья соо дэлгэрэнгыгээр тоолон бэшэхэ арга үгы шэнги байна. Тобшолон хэлэхэдэ фашис Германи болон милитарис Японие бута сохин, түүхэтэ Илалта түйлахын түлөө болоhон баатарлиг тэмсэлдэ буряад уран зохёолшодой оруулhан туhа нэмэри ехэ.

Гэхэтэй хамта, Илалтын hайндэрэй урда тээ тэдээн тухай дурсан бэшэжэ hууходаа, дайнhаа бусаагүй сэрэгшэд, тэрэ тоодо эрэлхэг зориг харуулhан шүлэгшэ нүхэдтөө зорюулан, дайнай болон ажалай ветеран, Социалис Ажалай Герой, уран зохёолшо Цокто Номтоевич Номтоевой «Мүнхэ дүлэн» гэжэ шүлэгэй хэhэгээр статьягаа дүүргэхэ дуран хүрэнэ:

...Хэдэн жэлдэ
Хэсүү дайн соо
Байлдаанай талмайда
Баатар солоёо
Дуудуулан жагсаат.
Суурхуулан унаат...
Залуу үетэндэ
Зориг түрүүлэн,
Үндэр наhатанда
Омогорхол hануулан,
Хүбүүдтэмнай хүшөө,
Хододоо толорыш!

А. ЖАМБАЛОН,
дайнай ветеран. РСФСР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ, уран зохёолшо.

СЕЙМЭЙ ЗАСЕДАНИ

ВАРШАВА. Польшын Арадай Республикын Сеймэй заседани апрелиин 23-да эндэ нээгдэбэ. ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Войцех Ярузельский, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Збигнев Месснер, Польшын бусад хүтэлбэрилэгшэд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана. Ороной засагай дээдын зургаанай депутадууд 1985 ондо хүдөө ажахын ба эдеэ хоолой промышленностиин ямар байдалтай байhан тухай правительствын мэдээсэлые шагнаад, хэдэн хуулиин проектнүүдые хаража үзэхэ байна.

«ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ЖАГСААЛ» ҮРГЭЛЖЭЛhӨӨР

САН-ФРАНЦИСКО. «Ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые зайсуулан сараха!», «США-да ядерна тэнэлгэнүүдтэ эсэс табиха» гэhэн уряа лозунгнууд доро мартын 1-дэ Лос-Анджелесhаа замаа эхилhэн «Эб найрамдалай жагсаал» үргэлжэлhөөр. Тэрэ гэhэнhээ хойшо жагсаалда хабаадагшад Калифорни, Невада болон Аризон штадуудые үнгэрөөд, Юта штадай дэбисхэр дээрэ гараба.

«Эб найрамдалай жагсаал» үнгэргэлгэдэ американ засагаархид hаад тойбо ушаруулхые оролдоно. Олохон хото городуудай үйлсэ гудамжануудаар, автомашинануудай харгы замуудаар ябахыень, майханта лагерь байгуулхыень дайн дажарта эсэргүүсэн тэмсэдэг эдэбхитэдтэ хориhон байгаа. Эмхидхэлэй ехэ бэрхэшээл түбэгүүдhээ уламжалан, эб найрамдалай тала баригшад харгы замаа таhалдуулха баатай болохо байха гэжэ буржуазна хэблэл нэгэнтэ бэшэ тэмдэглэбэ. Зүгөөр хэды ехэ бэрхэшээл түбэгүүдэй ушараашье hаань, аяншалгада хабаадагшад замаа үргэлжэлүүлhээр.

Эгээлэй юрын америкэнцүүд тэрээндэ хабаадагшадые халуун дулаанаар угтажа, материальна болон сэдьхэл бодолой ехэ туhаламжа, дэмжэлгэ үзүүлнэ. Ороной бүхы заха булангуудhаа мүнгэ зөөри жагсаалай жасада оруулагдана, ушарынь юуб гэхэдэ, США-гай бүхы хүдэлөөн тэдэнэй дайнда эсэргүү зорилгонуудые hайшаан дэмжэнэ бшуу. Эб найрамдалай тала баригшадай эрэлхэг зориг, баатаршалга фермернүүдэй, хүдэлмэришэдэй үндэр сэгнэлтэдэ хүртэнэ.

ХИЛЫН СААНАhАА
ТАСС · АПН

ДЭЛХЭЙН АРАДУУД БУРУУШААНА

ХЕЛЬСИНКИ. «Мүнөөдэр — Ливидэ, харин үглөөдэр бүхы дэлхэйдэ аюул тохёолдуулагдахань!», «США бүхы дэлхэйдэ аюул тохёолдуулна!», «США-гай зээрхэг түримхэй ябуулгануудые зогсооxo!» — гэhэн уряа лозунгнууд доро Ливидэ американ авиациин дээрмэдэхэ ёhоор добтолгодо эсэргүүсэhэн Финляндиин олонийтын жагсаал эндэ, Финляндиин парламентын байшангай дэргэдэ болобо. Дайн дажарта эсэргүү, эхэнэрнүүдэй, залуушуулай болон бусад 20 гаран эмхиин үүсхэлээр тэрэ үнгэргэгдөө.

Митинг дээрэ үгэ хэлэгшэд Ливидэ США-гай зэбсэгтэ добтолгые эрид буруушаагаад, энэ хадаа ООН-ой Уставые бүдүүлигээр хазагайруулhан ябадал болоно гэжэ тэмдэглээ. Бүхы дэлхэйн аюулгүй байдалда уршаг тойбо татажа байhан Рейганэй захиргаанай харюусалгагүй политикада эсэс табихые тэдэнэр урлалба.

МАДРИД. Дайн дажарта эсэргүү Испаниин эмхинүүдэй залан хүтэлбэрилгын комитет Ливидэ эсэргүүгээр США-гай үүдхэhэн зэбсэгтэ зээрхэг түримхэй ябуулгые буруушааха зууреа, Дундада далайн оршондохи амгалан тайбан байдалда аюул тохёолдуулна гэжэ мэдээсээ. Ливидэ США-гай добтолгые сэрэгэй-политическэ талаарнь далдалан халхалхые оролдоhон Баруун Европын оронуудай правительстванууд энэ гэмтэ ябуулгада сэхэ хабаатай байна гэжэ комитедэй эндэ толилогдоhон мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Хойто Атлантическа бүлэглэлэй зээрхэг түримхэй, хархис ябуулгын Холбоото Штадуудай аша туhада зорюулагдадаг байhыень энэ добтолгые үгэ дуугүйгөөр дэмжэhэн ушар элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ документ соо хэлэгдэнэ.

ГОЛ АНХАРАЛАА ХАНДУУЛХА

ПНОМПЕНЬ. Газар уhалалгые хүгжөөхэ гээшэ Кампучиин Арадай-революционно партиин ба гүрэнэй бэелүүлхэ гол зорилгонуудай нэгэниинь болоно. Энэ асуудалда түбхын түрүүшын гол анхарал хандуулагдана. Имагтал үнгэрhэн жэлдэ орон дотор 1984 онойхиhоо гурбанай нэгэ хубяар ехэ уhалууриин түхеэрэлгэнүүд баригдажа, ашаглалгада оруулагдаhан байгаа гэжэ уhалууриин барилга хэдэг хүдэлмэрилэгшэдэй эндэ болоhон зүблөөн дээрэ тэмдэглэгдэбэ.

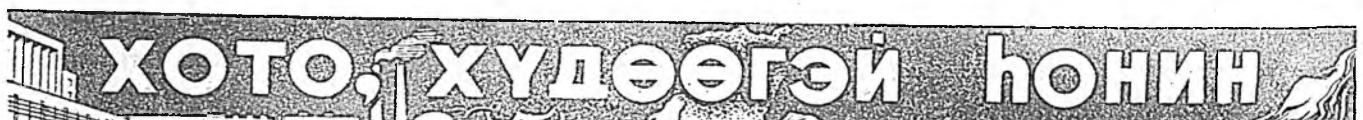
Кампучиин Арадай Республикада гол ургамал болохо барайгар тарижа ургуулгын уhалагдадаг талмайе үргэдхэхэ гээшэ газар тариалангай ашаг үрые дээшэлүүлгын үндэhэ hуури болоно гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Мүнөө республика дотор хүдэлгэгдэжэ байдаг уhалууриин түхеэрэлгэнүүдэй ашаар хэдэн арбаад мянган гектарай талмай дээрэhээ жэлдээ барайгарай хоёр ургаса хуряагдана. Имагтал энээнэй ашаар нёдондо жэл олон мянган тонно ороохон нэмэжэ хуряагдаа hэн.

Пол Подой зонхилжо байха үедэ hандаргагдаhан уhалууриин түхеэрэлгэнүүдэй эхэнхи хубинь арадай засагай жэлнүүдтэ hэргээгдээ.

АРАДАЙ АЖАХЫЕ ШЭНЭДХЭН ХУБИЛГАХА ТУХАЙ

ВЬЕНТЬЯН. Оронойнгоо арадай ажахые шэнэдхэн хубилгаха, республикын экономикые хүтэлбэрилгын арга хэрэгсэлнүүдые нарижуулан hайжаруулха гээшэ мүнөө НРПЛ-эй, бүхы лаотян арадай урда табигдаhан түрүүшын ээлжээнэй зорилго болоно гэжэ НРПЛ-эй ЦК-гай секретарь, ЛНДР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Кейсон Фомвихан тэмдэглэбэ. Лаосой бүхы арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгэй мүнөө ямар байдалтай байhан тухайда зорюулагдаhан ЛНДР-эй министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөн дээрэ тэрэ үгэ хэлэбэ.

Орон доторхи экономическа ба политическэ тодорхой байдал экономико хүтэлбэрилгын бүхы гуримые үндэhөөрнь хубилгаха, хүн зоной ухаан бодолдо нүлөөлхэ, хуушанай ёhо гуримуудые усадхаха, шэнэ юумэ нэбтэрүүлхэ эрилтэ табина.

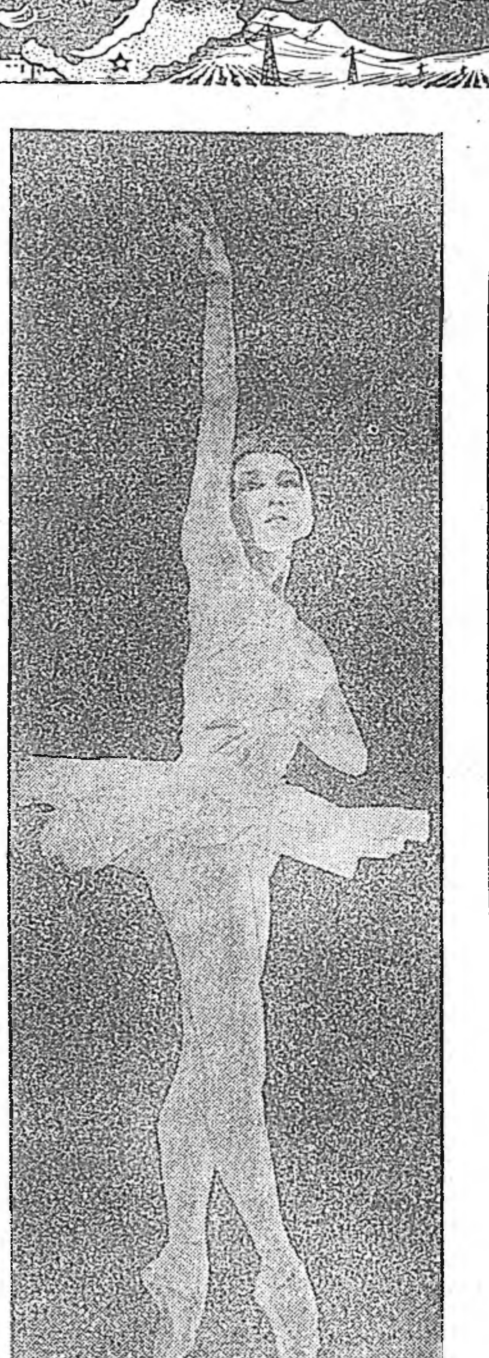

БУРЯАД ИСКУССТВЫН ОМОГОРХОЛ

Гайхамшагта балерина, СССР-эй арадай артистка, М. Глинкын нэрэмжэтэ РСФСР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Л. П. Сахьянова түрэл Буряадайнгаа искусствые замби түбэвр дүүрэн суурхуулна. Дэлхэйн балетнэ классикаар, манай үеын совет ба хари гүрэнүүдэй композиторнуудай зохёолнуудаар тэрэ хэды олон мартагдашагүй образуудые байгуулаа гээшэб! Үнэнэй уйдаhандай хүдэлэнтэй, урин сагаан сэдьхэлтэй Жизелиень, дабтагдашагүй шэнжэтэй Одетта-Одиллиень, дура, жүтөөндэ нэрбүүлhэн Мехмене Бануень нэгэтэ хараhан хүн хэзээшье мартахагүйл. Гэбэшье манай харагшадта эгээл дүтөөр, эгээл hайханаар үзэгдэдэг образ—Ангар дүүхэй мүн. Арюун сэдьхэлтэ Ангар дүүхэй буряад баледэй hүлдэ тэмдэг мэтэ болонхой ха юм.

Гайхал бахархалай жэгтэй hайхан мэдэрэл сэдьхэлдэнь ходо түрүүлдэг Ангар дүүхэйтэй дахинаа уулзахаяа, суута балеринэдэ сэдьхэлэйнгээ дурые мэдүүлхэеэ олон зуун харагшад үсэгэлдэр суглараhан байна. Буряад искусствын омогорхол болоhон артисткын зохёохы ажалай 40 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай үдэшэ оперо болон баледэй театрта үнгэргэгдөө. Тоогүй олон баглаа сэсэгүүд, сэдьхэлэй дулаан үгэнүүд олон харагшадайнь дура hэшхэлэй hүлдэ мэтээр гайхамшагта балеринэдэ бэлэглэгдэhэн байна.

Б. ДОРЖИЕВА.

А. ПОНОМАРЕВОЙ фото.

ХҮДЭЛМЭРИШЭДТЭЙ УУЛЗАБА

Улаан-Үдын «Электромашина» заводой цехүүдтэ буряад совет литературын үдэр hаяхан үнгэргэгдөө. Уран зохёолшод Ким Балков, Константин Карнышев, поэдүүд Галина Раднаева, Галина Гуменюк гэгшэд энэ коллективэй хүдэлмэришэдтэй уулзаба.

Майн эхиндэ республикын уран зохёолшод Хойто-Байгалай райондо үнгэргэгдэхэ Буряадай АССР-эй литература болон искусствын үдэрнүүдтэ хабаадаха юм.

Н. ДАМБАЕВ.

ЭДЭБХИТЭД ОЛОШОРНО

Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацин шиидхэбэреэр 1986 он Эб найрамдалай уласхоорондын жэл гэжэ соносхогдоhон гээшэ. Амгалан тайбан огторгой доро ажаhуухые, ажалхаха хүсэдэр дэлхэйн бүхы арадуудтай адли, совет арад энэ шиидхэбэрие айхабтар ехэ баяр баясхалантайгаар угтаа hэн. Мүнөө Эхэ оронойнмай алишье нютаг нугануудта Эб найрамдалай жэлдэ зорюулагдаhан хэмжээ ябуулганууд таhалгаряагүй үнгэргэгдэнэ. Улаан-Үдын авиапредприятиин коллектив Эб найрамдалай жэлые ажалай амжалтануудаар угтаhаар хамжуулгаар, ооhэдынгоо хубитые энэ хэрэгтэ оруулхаа гэжэ шиидэбэ.

— Авиапредприятиин коллективэй байша оноhоноо уялга абахадаа, Эб найрамдалай жасада нэгэ үдэрэйнгөө салин эльгээхэ дуратай байhанаа мэдүүлээ hэн. Тиин мүнөө 9.959 түхэриг мүнгэн Эб найрамдалай совет жасада эльгээгдэбэ,— гэжэ арадай депутадуудай эндэхи поселково Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Д. Б. Буркина омогорхоно.

Авиапредприятиин партийна, профсоюзай комитедүүдэй эдэбхитэд эб найрамдал сахин хамгаалха шухала хэмжээ ябуулгада эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаададаг болонхой. Предприятиин хүдэлмэришэдэй үхибүүдэй hурадаг 37-дохи дунда hургуулиин багшанар, hурагшад, «Полет» гэжэ ресторанай хүдэлмэрилэгшэд, поселогой ажалшад эб найрамдалда зорюулагдаhан олон тоото хэмжээ ябуулгада хабаадалсажа, ооhэд өөhэдынгөө салин хүлhэнhөө совет жасада мүнгэ эльгээлсэнэ. Жэшээнь, hургуулида байгуулагдаhан «Солнышко» гэжэ нэрэтэй интернациональна хани барисаанай клубай гэшүүд митинг үнгэргэhэн, яармаг эмхидхэhэн байна. Эдэнэр яармаг дээрэ худалдагдаhан зүйлнүүдhээ суглараhан мүнгөөэ Эб найрамдалай совет жасада эльгээhэн байгаа. Мүн «Полет» ресторанай хүдэлмэрилэгшэд Г. С. Якимова, Г. П. Плюснина, бусад нэгэ үдэрэйнгөө салингые Эб найрамдалай совет жасада эльгээхэ дуратай байhанаа мэдүүлбэ. «Минии hара бүриин салинhаа 1990 он болотор 10 процентыень Эб найрамдалай совет жасада эльгээжэ байхаар даража абахыетнай гүйнаб»,— гэжэ тус ресторанай тогоошон Н. М. Гвимрадзе бэшэнэ. Иимэ hайн hайхан мэдүүлгэ бэшэhэн ажалшад тус поселогто олон байха.

Эб найрамдалай совет жасада туhаламжа үзүүлжэ байха комиссие тус поселогой Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Д. Б. Буркина толгойлдог. Дарима Бадмаевна үнгэрэгшэ жэлдэ Эб найрамдалай совет жасада ехэ мүнгэ суглуулжа эльгээhэнэйнгээ түлөө тус жасын зүгhөө Хүндэлэлэй грамота, дурасхаалай медаляар шагнагдаhан байна.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ТҮРҮҮШЫН НОМЕРНУУД

Тарбагатайн районой ажалшад өөрынгөө «Заветы Ильича» газетын түрүүшын номер абажа, хужарлан уншаба. Партиин XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар ямар шухала асуудалнуудта анхаралаа хандуулжа байха тухайгаа үргэн олон уншагшадтаа тус газетэ мэдээсэнэ.

Шэнэ газетэ урдандаа Тарбагатайн райондо хэблэгдэдэг «Победа» газетынгээ ёho заншалнуудые үргэлжэлүүлэн, районойнгоо ажалша бэрхэ коллективүүдые шэнэ амжалта тээшэ уряалха болоно.

Мүн «Заря коммунизма» газетэ КПСС-эй Ивалгын райкомой, арадай депутадуудай районно Соведэй орган боложо, түрүүшынгээ номер уншагшадтаа бэлэглэбэ.

ҮБГЭН БААБАЙН БЭЛЭГ

Түүхын болон хизаар ороноо шэнжэлгын hургуулиин эн музейн байгуулагдаhаар 25 жэл боложо байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ тус музейдэ 1500-haa үлүүтэй ажалшад орожо, тэндэхи шухаг зүйлнүүдые хужарлан хараа юм. Музейн экспонадууд хирэ-хирэ болоод нэмэжэ, эндэхи хүдэлмэрилэгшэдые баясуулжа байдаг.

Кабанск тосхондо ажаhуудаг, дайнай болон ажалай ветеран И. К. Машанов нооhо ээрэдэг ээрсэг дархалжа, музейдэ бэлэглэбэ. Иннокентий Кириллович музейн эдэбхитэдтэ тус бүлэгээ үгэхэдөө, иигэжэ бэшэhэн байна: «Энэ бэлэгые минии үүринэрэй зүгhөө таанадта барюулнаб. Энэ ээрсэг хараhан эдир наhатан төөдэйнүүдэйнгээ хэдэг ажалаар hонирходог лэ!..»

Т. ПНЕВА.

АЛЬГА ТАШАЛГААР УГТАГДАН...

hаяхана Хэрийн районой соёлой байшан соо Үдын совхозой экономикын ба соёлой дэрнүүд ехэ амжалтатайгаар болоожо үнгэрбэ. Эдэ үдэрнүүдые нээлтын баяр ёhолоной үдэшэ Удинскын соёлой-спортивна комплексын соведэй түрүүлэгшэ Б. Д. Жамбалдоржиев элидхэл хэжэ, совхозойнгоо амжалта, түйлалтануудтай танилсуулба. Мүн дайнай ба ажалай ветеран С. Ф. Шурыгин, залуу хонишон С. Семёнов сугларагшадай урда үгэ хэлээ. hүүлдэнь Үдын совхозой уран бэлигтэн концерт харуулба.

Г. БАДМАЕВ.

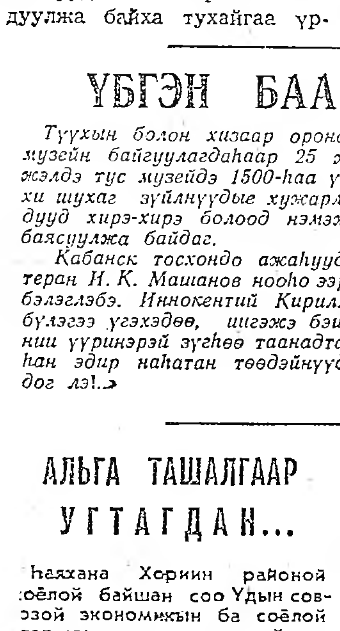
УРАН БЭЛИГТЭНЭЙ УРМА

Хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой уран hайханай коллективүүд hайн программатай концерт наада харуулжа, сугларагшадые баясуулаа. Эдэ хэмжээ ябуулганууд уран hайханай бүлгэмүүдэй Бүхэсоюзна хоёрдохи фестивальда болон Майн нэгэнэй hайндэрэй 100 жэлэй ойдо зорюулагдаа.

Улаан-Үдэ хотын предприятинуудай дундаhаа почтамтын уран hайханай коллектив түрүү hуури ээлжэ нэгэдэхи шатын дипломдо, мүнгэн шанда хүртэбэ. Тус коллективэй уран hайханай хүтэлбэрилэгшээр В. В. Гусляков хэдэн жэлэй туршада хүдэлжэ, бэлиг шадабаритай дуушад, хатаршадые суглуулжа шадаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Почтамтын операторнууд Лилия Корнеева, Любовь Безотечество гэгшэд «Эхэ орон тухай», «Баярай үгэнүүд» гэhэн ород арадай дуунуудые хангюурдажа, олоной зүгhөө hайшаагдаа.

Почтамтын уран бэлигтэн Загарайн райондо концерт харуулхаяа ошохонь.

Б. ГАЛЗУТОВ.

ҮШӨӨШЬЕ ХАЙЛААГҮЙ

Үнгэрhэн үбэлэй hаранууд ээ хэзээнэйхиhээ дулаан байа, гол горхонуудай мүльhэн иимэшье зузаан бэшэ байгаа. ...шээ март hарада Сэлэн..., Үдэ бусад голнуудай мүльhэнэй зузааниинь 80—140 сантиметр болоhон байна. Энэнь ...да жэлнүүдэйхиhээ нилээд ...й бага гээшэ. Мүн энэ үе соо республикын түбэй, урда нютагуудта саhан хэмhээ бага орсо гэжэ тэмдэглэлтэй.

Апрель hара хүйтэхэн байба. Эдэ үдэрнүүдтэ ехэнхидээ баруун хойто зүгhөө шангаар hалхилhан, саhаар шэдэлhэн байха. Ушарынь гэхэдэ, Арктикаhаа хүйтэн нэбтэрэн ерэжэ, республикын бүхы нютагуудта шангаар hалхилhан байха юм. Тиибэшье hаань, гол горхон, нуур сөөрэмүүдэй мүльhэн удаанаар хайлажа захалаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ Сэлэнгэ мүрэн Наушкиhаа эхилээд Новоселенгинск хүрэтэр мүльhэнhээ сүм сэбэрлэгдэжэ, бурьялан урдажа захалаа. Удаанаар хайлаhан мүльhэн гэнтэ хүдэлхэдөө, тохой, нугануудта тороходоо хахаржа набтар газарнуудта hабала алдажа, сабшалан, бэлшээри дээгүүр таляан уhаа гаргаа. Харин Улаан-Үдэ шадар Сэлэнгэ мүрэн хоёр эрьеэрээ хайлаашьегүй haa, голдоо мүльhэтэй зандаа. Тиихэдэ урда районуудай бусад гол, горхон, нуур, сөөрэмүүд мүльhэн хүягhаа сэбэрлэгдэнхэй.

Т. ВОРОБЬЕВА.

ХЭН, ХААНА ОШОХОБ?

◇ Железнодорожно техникумэй спортын зал соо самбо барилдаагаар хилын харуулшан Николай Петровой дурасхаалда зорюулагдаhан уласхоорондын мүрысөөн үнгэргэгдэхэ. Мүрысөөндэ аха дүү Монголой Арадай Республикын, мүн Казахай, Узбегэй, Таджигай, Киргизиин, Грузиин ССР-нүүдэй, ороной бусад хото городуудай барилдаашад ерэнхэй. Мүрысөөн үдэрэй 11 часhаа эхилхэ юм.

◇ Технологическа институдай спортын зал соо баскетболоор республикын түрүү hуури ээлхын мүрысөөн үнгэргэгдэхэ. Түгэсхэлэй мүрысөөн мүнөөдэр үдэрэй дүрбэн часhаа эхилхээр хараалагдана.

◇ ДОСААФ-ай обкомой спортын зал соо спортивна гимнастикаар ВЛКСМ-эй горкомой шанда хүртэхын түлөө мүрысөөн эхилэнхэй. Мүнөөдэрэй наадан үглөөнэй 11 часhаа үргэлжэлхэ юм..,

◇ Түмэр замшадай Соёлой ордондо даам наадалгаар СССР-эй спортын мастер, авиационно заводой хүдэлмэришэн ябаhан Соковой дурасхаалда зорюулагдаhан мүрысөөн мүнөөдэр 11 часhаа эхилхэ.

◇ Дээдэ Онгостой шадар «Главбурятстрой» трестын хүдэлмэришэд гэр бүлөөрөө сугларжа, футболоор болон урилдаагаар hонирхолтой мүрысөө үнгэргэхэ, сэбэр агаарта амарха юм. Бүхы хэмжээ ябуулгануудынь үглөөнэй 10 часhаа эхилхэ.

◇ Советскэ, Октябрьска районуудай сэрэгэй албанда мордохо залуушуулай дунда ГТО-гой олон зүйлнүүдээр түрүү hуури ээлхын түлөө мүрысөөнүүд 8-дахи, 49-дэхи дунда hургуулинуудай стадионууд дээрэ үнгэргэгдэхэ юм.

◇ Октябрьска районой 43-дахи кварталда ажаhуугшадай дунда спортын hайндэрэй зугаа наадан болохоор хараалагдаба. 11 часhаа захалха hайндэрэй программын ёhоор олон зоной хабаадалгатай урилдаан үнгэргэгдэхэ юм. Мүн республикын мэдээжэ спортсменүүд —барилгашад, боксернууд, гимнастнууд ажалшадай урда ооhэд ооhэдынгоо бэлиг шадабари харуулха юм.

◇ Футболоор «Тэрэнгиин» шанда хүртэхын түлөө эхилhэн уулзалганууд үргэлжэлүүлэгдэhээр. Мүнөөдэр Сэлэнгын целлюлозо-картоной комбинадай болон «Пищевик» командануудай футболистнуудай наадан үдэшын 6 час 30 минутаhаа шэлэй заводой стадион дээрэ болохо юм.

◇ Аяншалга болон экскурсиин Улаан-Үдын бюрогой хүдэлмэришэд холо, ойрын hонирхол татамаар аяншалгануудые эмхидхэхэ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Апрелиин 27-hоо майн 4 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 27

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — Ритмическэ гимнастика. 10.15 — Баримтата фильм. 10.25 — «Спортлотогой» 17-дохи тираж. 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.05 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.35 — «Аяншалагшадай клуб». 13.35 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.05 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05 — Афганистанай национальна hайндэртэ — Революциин үдэртэ. Кино-шэнжэлэл. 15.30 — «Манай гэр» — киножурнал. 16.15 — Ю. Бондарев. «Уншагшадтай хөөрэлдөөн». «Игра» гэhэн романие зүбшэн хэлсэлгэ. 17.30 — «Онтохондо айлшаар». «Красные башмачки». 19.05 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.50 — «Ералаш»— хүүгэдэй энеэдэ нааданай киножурнал. 20.05 — Аида хотонуудай бүхэдэлхэйн үдэртэ. 20.50 — «Все наоборот» — уран hайханай фильм. 22.00 — «Время». 22.35 — «Сценын гэрэл». 23.55 — Шэнэ hонин. 24.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Динамо» (Киев) — «Спартак».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты!». 9.20 — Концерт. 9.55 — Музейнүүд болон выставкын залнуудаар. 10.40 — «Династия Дуровых» — баримтата фильм. 11.10 — Молдавиин телевидениин программа. 11.55 — «Ород хэлэн». ... — «Хэнэй үйлсэдэ hайнаб ... поноб?». 13.20 — «Юркин ... светы». 4-дэхи сери. ... «Эб найрамдал ба залуушуул» ... 15.00 — «Мэдээжэ аад ... бусын юумэн». 16.00 — ... телевидениин болон Бүхэ... на радиогой Ехэ симфони... оркестрэй концерт. ... Манай корреспондентнүүд ... рэнэ. 19.15 — Дэлхэйн ... тэ соёлой дээжэhээ. И. ... 19.45 — «Вера» — зүжэг. ... — «Амгалан нойрсогты, ... шуул!». 21.15 — «Таанад ... нийе хэжэ шадахат». ... «Время». 22.35 — «По... «Отель «Регина» — уран ... фильм.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 28

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.50 —Футболой шэнжэлэл. 10.20— «Будьте готовы, ваше высочество!» — уран hайханай фильм. 11.30—Шэнэ hонин (11.35 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ hонин. 15.40—Баримтата фильм. 16.05 —Болгариин уран hайханай коллективүүдэй концерт. 16.40 —Үхибүүдтэ уран hайханай богони фильмүүд. 17.40—«Объектив».

Улаан-Үдэ. 18.15—Улаан-Үдэ хотын предприятинуудай 1986 оной түрүүшын кварталай түсэбые хэр дүүргэжэ байhан тухай. КПСС-эй горкомой секретарь П. А. Чукреев дамжуулгада хабаадаха. 18.55— «Байгал»—мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.15—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 19.30 — Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. Канадын болон Финляндиин суглуулагдамал командануд. 22.00—«Время». 22.30— Футболой шэнжэлэл. 23.00— Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. СССР-эй болон Швециин суглуулагдамал командануд.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35, 10.35—Түүхэ. 8-дахи класс. 10.05—«Ород хэлэн». 11.05— СПТУ-гай hурагшадта. Информатикын болон тоолон тодорхойлолгын техникын үндэhэ hуури. 11.35, 12.40—А. Твардовский. «За далью—даль». 12.05—«Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 13.10—Байгаали шэнжэлгэ. 4-дэхи класс. 13.30— Юрэнхы биологи. 9-дэхи класс. 14.00—Түүхэ. 10-дахи класс. 14.30—В. Розов болон тэрэнэй геройнууд. 15.30—Шинии ленинскэ библиотекэ.

Улаан-Үдэ. 16.05 — «Солдат Михаил Коробовой хөөр...» —киноочерк. 16.25—Буря... Гүрэнэй оперо болон ба... академическэ театрай ...

Москва. 18.15—Гүрэнэй ...демическэ хореографи... «Березка» ансамблиин концерт. 18.45—«Манай ...

Улаан-Үдэ. 19.15—... поэтесса Ц.-Д. Дондокова... 75 жэлэй ойдо. 20.05—... холнууд. 20.10—«Эрхэтэ... хуули». 20.50—Мультфильм...

Москва. 21.00—«А... нойрсогты, багашуул!». ... —«Элүүр энхэ байгыт...» —«Время». 22.30—«Ми... Ферфакса»—уран ... фильм.

ВТОРНИК, 29

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 —Долоон хоногой спорт. 10.05 —«Миллионы Ферфакса» — уран hайханай фильм. 11.30— «Ан амитадай аймагта». 12.30 —Шэнэ hонин (12.35 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ hонин. 15.50—«Хүн ба байгаали». 16.20—Ородой гэгээрүүлэгшэ В. Н. Татищев тухай. 16.55—«Огоньки»—үхибүүдтэ фильм.

Улаан-Үдэ. 18.15 — КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар Тарбагатайн районой партийна организацинуудай хүдэлмэри тухай. 18.55—Үзэл сурталай хүдэлмэриин эдэбхитэдтэ тележурнал.

Москва. 19.45—«Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.10—«Байгал»— мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.30—Советскэ Союзай Коммунис партиин XXVII съезд тухай баримтата фильм. 22.00—«Время». 22.35—«Успех» —уран hайханай фильм. 00.05 —Долоон хоногой спорт. 00.25 —«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.35, 10.35— Түүхэ. 5-дахи класс. 10.05; 13.40—Француз хэлэн. 11.05 —СПТУ-гай hурагшадта. Гоё hайхание ойлгожо hураха. 11.35, 12.40—Физикэ. 7-дахи класс. 12.05—«Шатарай hургуули». 13.10—Түүхэ. 4-дэхи класс. 14.10—«Мэдэхэ, шадаха бай». 14.40—«hургаха, хүмүүжүүлхэ»—очерк. 15.10—«Демьян Бедный—революцие магтан дуулагша». 16.05—Шэнэ hонин.

Улаан-Үдэ. 18.00—Шэнэ hонин (буряадаар).

Москва. 18.15—Берлиндэ болоhон политическэ дуунай фестиваль тухай. 19.00—... фильм. 19.15—«Эрдэм ... ба ажабайдал».

Улаан-Үдэ. 19.45—Кино... 19.55—Соносхолнууд.

Москва. 20.00—Латвии... эй Гүрэнэй оперо болон ба... ледэй академическэ те... артистнуудай концерт.

Улаан-Үдэ. 20.30—Б... фильм.

Москва. 21.00—«А... нойрсогты, багашуул!». ... —Уласхоорондын шэ... 22.00—«Время». 22.35—... туршая, басагад!» Урда... жуулгануудта илагшад... гэсхэлэй уулзалга.

СРЕДА, 30

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.45 —Мультфильмнүүд. 10.05 — «Успех»—уран hайханай фильм. 11.35—«Аяншалагшадай клуб». 12.35—Шэнэ hонин (12.40 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ hонин. 15.50—Баримтата фильм. 16.00 —«Призвание» — тележурнал. 17.00—«Бултанда зорюулагдаhан стадион». 17.30—«Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 18.00—Арадай инструментнүүдэй абяан зэдэлнэ. 18.30— «...16 хүрэтэр ба тэрээнhээ дээшэ наhатайшуулда». 19.15 —«Мүнөөнэй дэлхэй ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн». 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00—«Байгал»— мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.30—«Магистраль» —уран hайханай фильм. 22.00 —«Время». 22.35—Телевизор харагшадай анхаралда. 23.05 — «Страницы советского искусства. Литература и театр» —10 серитэй баримтата фильм. 10-дахи фильм. 00.20 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35, 10.35—Географи. 7-дохи класс. 10.05, 13.40—Немец хэлэн. 11.05—Совет уран зурагай искусство. 11.35—Түүхэ. 9-дэхи класс. 12.05—Түрэлхидтэ тележурнал. 13.10—В. И. Лебедев-Кумачай шүлэгүүд болон дуунууд. 14.10—«Эрдэм ухаан—хүсэн». 14.40—Майн 1-нэй 100 жэлдэ зорюулагдаhан hайндэрэй дамжуулга. 16.10—Шэнэ hонин.

Улаан-Үдэ. 18.20 — Соносхолнууд. 18.30—Дуу. хатарай «Байгалай долгинууд» гэhэн студентнэрэй арадай ... блиин 25 жэлэй ойдо. Телевизор харагшадай ... гүүдээр hайндэрэй ... гын концерт.

Москва. 20.00—«Нүүр... талгада ба зөөлгэдэ... хоролтые яажа боло... (Кузбасс).

Улаан-Үдэ. 20.30—... фильм.

Москва. 21.00 —«А... нойрсогты, багашуул!». —Ритмическэ гимнастика —«Арадай аялга ... 22.00—«Время». 22.35—... звонок»—уран hайханай ...

ЧЕТВЕРГ, МАЙН 1

АЖАЛШАДАЙ hАНАЛАА НЭГЭДЭЛГЫН УЛАСХООРОНДЫН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время».

Улаан-Үдэ. 9.45—Киноочерк 10.00— Соведүүдэй талмай. Майн 1-нэй ажалшадай hаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэртэ зорюулагдаhан Улаан-Үдэ хотын ажалшадай түлөөлэгшэдэй жагсаал. hүүлэрнь hайндэрэй репортаж.

Москва. 11.50—«Моя Москва» — баримтата фильм. 12.40 —П. И. Чайковский. Оркестртэй хамта скрипкэ дээрэ гүйсэдхэгдэхэ концерт. 13.20 — Мультфильм. 13.45—«Эб найрамдал ба залуушуул». 14.20 —СССР-эй арадуудай дуу хатар. 14.50 — «Москва. Улаан талмай. Майн 1-нэй ажалшадай hаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэртэ зорюулагдаhан дамжуулга. hүүлэрнь — пионернүүдэй hайндэрэй концерт. 17.00 — «Потерялся слон» — үхибүүдтэ фильм. 18.15—Эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ соёлой ажал ябуулагшадай хабаадалга тухай баримтата фильм. 19.05—«Что такое цирк» — фильм-концерт. 19.50—Баримтата фильм. 20.10 — Мультфильмнүүд. 20.50 — «Очень важная персона» — уран hайханай фильм. 22.00 — «Время». Майн 1-нэй ажалшадай hаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэрые hайндэрлэлгэ тухай репортаж. 23.00— hайндэрэй концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20—А. Бородин. 2-дохи номерой концерт. 9.50 —В. Маяковский. Шүлэгүүд. 11.10—Баримтата фильм. 11.30 — Камерна хүгжэмэй концерт. 12.30 — С. Марков. «Призываюсь весной»—зүжэг. 14.20 — СССР-эй арадуудай дуу, хатар. 14.50 — Москва, Улаан талмай, Майн 1-нэй ажалшадай ...лаа нэгэдэлгын улас... дын үдэртэ зорюула... дамжуулга. 17.00 — ... надахи концертын студи... демик Д. С. Лихачевто... залга. 18.30 — Муль... 18.50 — «Матрос Чиж...» үхибүүдтэ фильм. 20.15 ... бэй телевидениин боло... союзна радиогой ород ... инструментнүүдэй ... ска оркестрэй концерт. — «Амгалан нойрсогты, ... шуул!». 21.15 — «Хүн ... дэлхэй. Юртэмсэ». ... «Время». 23.00 — «Пре... в Сосновке» — уран ... фильм.

ПЯТНИЦА, МАЙН 2

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Шэнэ hонин. 9.20 — Совет дуунай концерт. 9.55 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.15—Эдир дуушадай концерт. 11.15—Поэт Е. Исаевай түрэhөөр 60 жэлэй ойдо. 12.00—Арадай инструментнүүд дээрэ гүйсэдхэгшэдэй бүхэроссиин III конкурсын түгэсхэлэй концерт. 13.15 — Москвадахи гадаадын оронуудай айлшад. 13.35—«Выше радуги»— үхибүүдтэ уран hайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 15.55 — Мультфильм. 16.25 — Киноконцерт. 17.15—Кино-мэдээсэл. 18.20 — ССР Союзай ГАБТ-ын духовой инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 18.40 — «Карантин»—уран hайханай фильм. 20.00 — Футболоор СССР-эй кубок. Түгэсхэлэй наадан. «Торпедо» (Москва)—«Шахтер». 21.45—Арадай аялга дуунууд». 22.00—«Время». 22.35—Эстрадна дамжуулга. 00.15—Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Премьера в Сосновке»—уран hайханай фильм. 10.30 — Ленинградай телестудиин программа. 11.55 — «Детство Горького». А. М. Горькиин трилоги. 13.30—Аргентинын композиторнуудай хүгжэмөөр табигдаhан балет. 14.20—Совет уран зурагай искусство. Б. Пророков. 14.50— Т. Рузавина С. Таюшев хоёр дуулаха. 15.30 — Ритмическэ гимнастика. 16.00 — «Серебристая нить»—уран hа... фильм. 1-дэхи, 2-дохи ... 18.10 — Мультфильмнүүд ... — Баримтата фильм. 19... «Уран зохёолшо ба ... дал». 20.05—«Дамы при... ют кавалеров» — уран ... най фильм. 21.20 — «А... нойрсогты, багашуул!». ... Эрдэм дэлгэрүүлгын ... 22.00—«Время». 22.35 — ... зи». О. Сулейменов. ... Футболоор СССР-эй че... нат. «Динамо» (Минск)— ... так».

СУББОТО, 3

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.45 —А. Николаев. «Трио». 10.05 — Түрэлхидтэ тележурнал. 10.45 — Үхибүүдтэ дамжуулга. 11.05 Уран зурагай искусство. 11.50 — Арадай бүтээлнүүдэй бүхэсоюзна II фестиваль. 12.20— «Бултанда ба хүн бүхэндэ». 12.50—«Баримтата экран». 13.55 — «Таанад энээниие хэжэ шадахат». 14.40 — Мультфильм. 15.00 — Поэтическэ антологи. Александр Прокофьев. 15.15 —«Мэдээжэ аад. юрэ бусын юумэн». 16.15 — «Каменный цветок»—уран hайханай фильм. 17.50—«Барилга ба архитектура». 18.00—Футбол. Кубогуудта хүртэгшэдэй кубок. «Динамо» (Киев)—«Атлетико» (Мадрид). 19.35—«Москва слезам не верит» — уран hайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 22.35 — «Субботын үдэшэлэн». М. Горькиин нэрэмжэтэ Ехэ драмын академическэ театр манда айлшална. Хүтэлбэрилэгшэнь СССР-эй арадай артист Г. Товстоногов. 00.40 — «Сэсэгүүд болон Сан-Ремогой дуунууд Москвада» (03.00 хүрэтэр).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.40 — Ритмическэ гимнастика. 10.00 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 10.30 — «Аяншалагшадай клуб». 11.30 — «В людях». А. М. Горькиин трилоги. 13.05 — И. Штраусай «Летучая мышь» гэhэн опереттэ. Москвагай опереттын театрай зүжэг. 15.25 — Мультфильмнүүд. 15.45 — Дэлхэйн хүгжэмтэ соёлой жасаhаа. 16.20 — Ю... лов. «Право на выбор» ... зүжэг. 1-дэхи, 2-дохи ... 19.30 — С. Рихтер, Н. Гу... О. Каган болон Гүрэ... Бородиной нэрэмжэтэ ... дэй хабаадалгатай ко... 21.00 — «Амгалан нойр... багашуул!» 21.15 — ... абяан зэдэлнэ. 21.30 — ... дээрэ огторгойдо, дал... рэ». 22.00 — «Время». ... «Экскурсант», «Голос», ... ки», «Золотая пугови... уран hайханай богони... мүүд. 23.50 — Үдэшын ... дуунууд.

ВОСКРЕСЕНИ, 4.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — Ритмическэ гимнастика. 10.15 — «Эрдэм ухаан ба техникэ». 10.25 — «Спортлотогой» 18-дахи тираж. 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.05 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.35 — «Аяншалагшадай клуб». 13.35 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.05 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05 — «Дочки-матери» — уран hайханай фильм. 16.40 — Ном уншаха дуратайшуулай анхаралда. 17.20 — Пианист Владимир Горовец наадаха (США). 19.05—Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.50 — Мультфильм. 20.10 — ССР Союзай Гүрэнэй академическэ Бага театрай «Мой любимый клоун» — гэhэн фильм-зүжэг. Авторынь В. Ливанов. 22.00 — «Время». 22.35 — Арадай спортивна hайндэр. 23.10 — «Веселая хроника опасного путешествия» — хүгжэмтэ фильм-ревю. 00.25 — Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты!». 9.15 — Уран hайханай богони фильмүүд. 10.30 — «Эжын hургуули». 11.00 — «Прагадахи хабар». Фестивалиин 40 жэл. 12.00 — «Мои университеты». А. М. Горькиин трилоги. 13.40 — «Юун? Хаана? Хэзээ?»—телевикторина. 15.15 — Дэлхэйн хүгжэмтэ соёлой жасаhаа. И. Гайдн. 16.10 — «Союзмультфильм» студиин мультфильмнүүд (буряад онууд). 17.10 — «Эб найрамдал ба залуушуул». 1... «Ан амитадай аймагта». —«Автограф». Литератур... викторина. 19.45 — «Москв... айлшад». 21.00 — «Ам... нойрсогты, багашуул!». — Баримтата фильм. 21... «Оризонт» ансамблиин ... церт. 22.00 — «Время». 22... А. Ваксберг. «Новос... «Түсхай корреспондент»... циклhээ фильм-зүжэг. 1-... 2-дохи хуби.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. Буряадай АССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй гурбадахи сесси тухай информационно мэдээсэл. КПСС-эй обкомдо. «Үндэр бааян ургасын түлөө» — суглуулбари. «АТС-4, дуугаа үгыш!» — Л. Неретинагай репортаж.

Хоёрдохи хуудаhанда. КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө. «Түргэдхэлгын хүсэтэ оньhон» — Г. Прундзын статья. «Үндэhөөрнь хубилгаха шухала» — Улаан-Үдын горсоведэй сесси дээрэhээ Л. Цыбиковагай хэhэн тэмдэглэлнүүд. Ажалай ветеран, hурган хүмүүжүүлэгшэ. «Цех соонь «эжы» гэжэ нэрлэдэг» — П. Бурмакинай корреспонденци.

Гурбадахи хуудаhанда «Эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй түрүү зэргэдэ» — Т. Гармаевай статья.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Хүндэмүүшэ «Буряад...» В. Бадмаевай ре... Шог ёгто долгин... Удын ажалшадай 19... Майн 1-нэй жагсаал... сэб гурим.

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора 2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта —2-69-58, культуры и школ —2-60-21, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие —2-35-95, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ ул. Ленина 35. Н-01425. Заказ № 99. Индекс 04609